

ЧОМУ ВЕЛОДОРІЖКИ
ЛИШЕ ДЛЯ «ГАЛОЧКИ»

с. 5

СЕРЕДА
28 квітня 2021

№17

МОДЕЛЬ ПРО ДІЄТИ
І СТЕРЕОТИПИ

с. 9

1
блок

TE.20MINUT.UA

МЕНЮ, ЯК У РЕСТОРАНИ: ЩО БУДЕ НА ТАРИЛКАХ ДІТЕЙ

► Батьки нарікають: харчування у деяких тернопільських школах жахливе. Тому з нетерпінням чекають на зміни, що прийняли на рівні держави. З меню мають виключити усе шкідливе, а дітям обіцяють лише корисну (смачну?) їжу. Але як це втілити на практиці, особливо в період карантину?

► Журналісти «RIA плюс» побували у школах, де вже впроваджують елементи харчування за рецептами Клопотенка. Ми побачили, що на тарілках дітей, та чи подобаються їм такі страви. Порівнюємо, що було і що буде. Про всі нововведення розповідаємо простими словами

с. 4

РЕКЛАМА

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС «ЛЬВІВСЬКИЙ»
по вул. Львівська, 29

- Сучасне планування
- Цегляний будинок
- Утеплений пінопластом

офіс: вул. Київська, 7Д
тел. (067) 128-51-71, www.bud-control.te.ua

ЖИТЛОВИЙ КОМПЛЕКС

ПО ВУЛ. ЛУЧАКІВСЬКОГО-ТРОЛЕЙБУСНА

- будівництво комфорт-класу
- цегляний будинок
- індивідуальне опалення
- підземний паркінг

офіс: вул. Київська, 7Д

тел.: (067) 128-51-71

www.bud-control.te.ua

ЧОМУ ГАРЯЧА ВОДА Є РОЗКІШШЮ

Питання ■ Зовсім скоро літо, і гарячої води у тернополян знову не буде, бо готуватимуть систему до наступного опалювального сезону. Але чи є насправді сенс у таких заходах? Чому, щоб помитися, люди змушені діставати баняки, як вирішують питання в інших містах — відповіді нижче

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

У «перехідний період», коли ще працює центральне опалення, гарячу воду споживачам подають за графіком. У КП «Тернопіль-міськтеплокомуненерго» пояснюють: такі заходи необхідні, щоб не перегрівати будинки.

— Для мене це — серйозна незручність, — розповідає тернополянка Ольга. — Щоб помитися, грію воду у кількох каstrулях.

— Це дуже незручно, бо ні нормально помитися, ні попрати, ні навіть тарілку вимити не можна, — каже студент ТНТУ Дмитро. — «З нетерпінням» чекаю літа, коли відключать гарячу воду на два місяці.

ГРАФІК ПОТРІБНИЙ, ЩОБ НЕ ПЕРЕГРІВАТИ БУДИНКИ?

Для чого ж насправді потрібні ці відключення і чи потрібні вони взагалі? Це ми і з'ясовували. Почнемо з повідомлень про запобігання перегріву.

— Ми подаємо гарячу воду за графіком, щоб не перегрівати будинки, — каже директор підприємства Андрій Чумак.

Загалом підприємство має 39 котельнь у місті. Вони обслуговують

787 житлових будинків і ще близько 110 об'єктів соціальної сфери.

Що ж таке перегрів приміщень? Чи є можливість не перекривати гарячу воду в «перехідний період» (поки включене опалення)? Головний інженер КП «Тернопільтеплокомуненерго» Віталій Грубенюк пояснив журналістам «RIA плюс», як працює система теплопостачання та чому відбувається перегрів.

— Систему опалення ми отримали ще від Радянського Союзу, — пояснює головний інженер. — З котельні теплоносії (гаряча вода), температура якого приблизно 70 градусів, йде до помешкань. Для гарячого водопостачання використовується питна водопровідна вода, яка нагрівається в спеціальних пристроях (теплообмінниках), що встановлюються в будинках або центральних теплових пунктах. Тобто у будинках і відбувається підігрів води, яка потрапляє у помешкання тернополян. Це закрита система тепло- та водопостачання.

Влітку ж традиційно буде відключення гарячої води у зв'язку з підготовкою до нового опалювального сезону. Наразі ще невідомі графіки відключення по районах. І така процедура відбувається не лише в Тернополі, а і в інших

містах. Закон України дозволяє проводити ці роботи у міжопалювальний період.

Як розповів Віталій Грубенюк, графік відключення гарячої води влітку опублікують після 9 травня, коли затвердять у міськраді. На підготовку котельні знадобиться від 30 до 45 днів.

Коли ж закінчиться опалювальний сезон у місті — ще невідомо.

ПОТРІБНО ВСТАНОВЛЮВАТИ ІТП

Після завершення опалювального сезону у кожній багатоповерхівці крани на опалення перекривають вручну, а перед початком — відкривають знову. Оскільки опалювальний сезон ще триває, ці крани зараз відкриті. Тож теплоносії, який іде з котельні до будинку, підігріває не лише воду, а і батареї. Якщо його подаватимуть увесь день, коли надворі тепло, у квартирах буде перегрів. Температура може сягати і 30 градусів.

Оскільки система на водо- і теплопостачання з'єднана, технічно неможливо відключити опалення, а гарячу воду залишити. Тому поки

«Воду треба гріти. Це дуже незручно, бо ні нормально помитися, ні попрати одяг, ні навіть тарілку вимити не можна»

що саме так виходять із ситуації.

Вирішити проблему можна з допомогою індивідуальних теплових пунктів (ІТП). Встановлення їх на вході теплоносія в житловий будинок дає можливість регулювати подачу тепла в конкретній будівлі та керувати інтенсивністю подачі тепла залежно від погоди. У місті ІТП мають понад 30 будинків. Загалом вони повинні бути в 760 багатоповерхівках.

— Тільки в тих районах, де вже встановлені ІТП, є можливість подавати теплоносії окремо на підігрів води та на опалення. Поки ж у перехідні періоди (осінь та весна) проблема з перегрівом існує. Але щодня відкривати та перекривати крани на опалення, щоб не вимикати гарячу воду, ніхто не може, — каже Віталій Грубенюк.

Коли опалювальний сезон завершуватимуть — на деякий час відключать подачу гарячої води.

ЯК ЦЕ ВПЛИНЕ НА ПЛАТІЖКИ ТА ЩО В ІНШИХ МІСТАХ

Споживачі, які мають централізоване гаряче водопостачання, платитимуть менше через пере-

Влітку тернополянам, які мають централізоване гаряче водопостачання, воду доведеться гріти в каstrулях

ВАРТІСТЬ ГАРЯЧОЇ ВОДИ У МІСТАХ УКРАЇНИ

ДКП "Херсонтеплоенерго"	76,35 грн	82,81 грн
Запоріжжя «Міські теплові мережі»	80,74 грн	87,33 грн
ТОВ «Сумитеплоенерго»	84,42 грн	91,37 грн
ЛМКП "Львівтеплоенерго"	87,86 грн	95,26 грн
ПОКВПТГ "Полтаватеплоенерго"	89,54 грн	96,71 грн
КП «Київтеплоенерго»	90,54 грн	97,89 грн
КП «Тернопільміськтеплокомуненерго»	91,36 грн	98,85 грн
ТОВ «Рівнетеплоенерго»	97,78 грн	105,78 грн

бої подачі води, обіцяють комунальники. Якщо гарячу воду не подають — відповідно за неї не платитимуть. Те ж саме стосується і опалення. Ті, хто мають лічильники на гарячу воду, платять лише за спожите. У Тернополі приблизно 400 споживачів — із поквартирними лічильниками. Десь 200 багатоповерхівок мають загальнобудинковий лічильник. Їм нараховують витрати відповідно до показників.

ЯК ЖИВУТЬ МІСТА УКРАЇНИ

У деяких містах після завершення опалювального сезону вже починають підготовку до наступного. Так, у Полтаві споживачів гарячої води «Полтаватеплоенерго» попередили про відключення гарячого водопостачання на час

підготовки тепломереж до наступного опалювального сезону, відповідно до графіків, розповіли у довідковій підприємства.

А от у Рівному із закінченням опалювального сезону закінчилась і подача гарячої води. Коли відновлять — невідомо.

— Подача гарячої води в період неопалювального сезону є вкрай збитковою для підприємства, — повідомив речник ТОВ «Рівнетеплоенерго» Олексій Кривошеєв, йдеться на офіційному сайті підприємства. — Через некупність тарифу, бо газ дорогий. Надання такої послуги може бути можливим в разі встановлення всіма споживачами загальнобудинкових та індивідуальних лічильників гарячої води, або ж компенсації збитків підприємству.

За ненадані послуги має бути перерахунок

ВІТАЛІЙ ВІТІВ,
АДВОКАТ:

— І споживач, і надавач послуг мають свої права та обов'язки. Якщо споживач несвоєчасно сплачує заборгованість за надані послуги — йому нараховується пеня. Надавач послуг також має свої обов'язки. Зокрема, повідомляти споживача про плановану перерву в наданні послуг через засоби масової інформації, а також письмово не пізніше ніж за 10 днів до її настання (крім перерви, що настає внаслідок аварії або дії непереборної сили) із зазначенням причини та часу перерви в наданні послуг.

Відповідно до закону, споживач повинні увільняти від плати за послуги у разі їх ненадання та виплачувати компенсацію за перевищення строків проведення аварійно-відбудовних робіт. Оскільки споживачі отримують послуги не в повному обсязі, КП «Тернопільміськтеплокомуненерго» повинно проводити перерахунок розміру плати за надання послуг у разі ненадання їх, надання не в повному обсязі, зниження якості, зокрема відхилення їх кількості та/або якісних показників від затверджених нормативів (норм) споживання, у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України та визначеному договором.

ГАРЯЧА ЛІНІЯ «20 ХВИЛИН»

Сьогодні на гарячій лінії «20 хвилин» чергує журналіст Вадим Єпур. Зі своїми запитаннями та інформацією ви можете звернутися за телефоном 43-00-50, 43-00-56 або надіслати їх нам на електронну адресу 20hvylyn@gmail.com.

Редакція «RIA плюс» та «20 хвилин» 43-00-50
Аварійна газу 104, 51-51-26
Аварійна водоканалу (диспетчер) 51-97-58,
(050) 437-43-53
Аварійна тепломереж 25-48-10
Аварійна електромереж 52-24-66

ДОВІДКОВА ІНФОРМАЦІЯ

Цілодобова гаряча лінія міської ради: 067-447-29-19, 0 800 303522, 15-80 (зі стаціонарних телефонів)
Довідкова залізничного вокзалу 47-22-46
Довідкова автовокзалу: АС на Живова - 23-63-56, АС-2 на Білогірській - 52-79-29

Цілодобова стоматологічна служба 52-06-09
Чергова аптека 24-22-70, 26-93-88
Управління Держпродспоживслужби 52-01-45
Управління транспортних мереж 52-15-14
Муніципальна інспекція 073-015-1481 (Viber)
Регіональний сервісний центр МВС 51-91-40

ТРИ ДНІ ПЕКЕЛЬНОГО БОЛЮ, БО ЛІКАР ВІДМОВИВ У ПРИЙОМІ

Конфлікт ■ Жінка не могла пересуватися чи хоча б повернутися, а лікар її просто... відфутболив. Інцидент трапився у Тернопільській районній лікарні. Як коментує інцидент керівництво і чи покарають медика, читайте

ІРИНА БЕЛЯКОВА, ВАДИМ ЄПУР, ІРИНА БЕЛЯКОВА@GMAIL.COM

— Це неможливо передати чи описати той біль, три дні я не жила, а просто існувала, не допомагали навіть сильні знеболюючі, — волонтерка, викладачка Західно-Українського університету Тетяна Запаранюк ледь стримується. — Я просто не розумію, як ця людина може одягнути лікарський халат і раз спокійно працювати... Запевняю тебе, я цю справу на гальмах не спущу. Він і йому подібні просто не мають права працювати у медзакладі, отаке творити, і щоб все їм сходило з рук.

Минулого тижня пані Тетяна звернулася до першої поліклініки за місцем підписаної декларації. Там отримала направлення до травматолога. Пекельно боліло через травму, отриману жінкою на Сході, ще у волонтерські часи.

— Це страшенний біль, неможливість пересуватись, чи хоч поворухнутись без знеболюючих, — розповіла пані Тетяна. — На біду, у першій поліклініці лише до 13 год. працює рентген, а травматолог приймає з 14 год. Проте, отримавши електронне спрямування, пацієнт має право отримати необхідну діагностику в будь-якому закладі, що має укладений контракт з НСЗУ.

Пані Тетяну скерували на обстеження у Тернопільську районну лікарню.

СКАЗАВ, ТО НЕ ЙОГО РОБОТА

Там тернополянку відмовились обслуговувати. Після перемовин з горе-медиком тернополянці лишень вистачило сил дістатись чим швидше додому, до ліжка. Бігати іншими закладами у пошуках рентгенкабінету сил вже не було. Три дні, п'ятниця та два вихідних, проведені вдома без належного лікування, нагадували пані Тетяні фільм жахів.

У реєстратурі райлікарні підтвердили, що за електронним направленням рентген у них пройти можна. Сказали, у який кабінет звернутись і до якого лікаря.

— Але лікар, до якого направили Таню, відмовився робити рентген, — розповіла подруга Тетяни Наталія Швайка-Репак. — Сказав, що нехай у першій поліклініці і роблять, а то не його робота, і він цього робити не буде. Головного лікаря на місці не було.

Пацієнтка зі страшенним болем і гіпертонічним кризом, вже знесилена, поїхала додому. Бо просто не мала сили повертатись і знову кудись йти шукати рентген. Три дні вона божеволіла від шаленого болю.

«То навіщо нам ті лікарня з поліклінікою у Тернополі, які незаконно відмовляють у наданні медичної допомоги тернополянам?» — написала Наталія Швайка-Репак.

А Тетяна досі згадує слова медика, якій їй відмовив робити рентген. Мовляв, я не буду робити за когось чужу роботу.

Я не буду цього робити — і крапка. Йдіть, звертайтеся в першу поліклініку. На цьому візит закінчився.

— Я не прийшла до лікаря додому, не вимагала чогось, що він не може зробити — я прийшла за меддопомогою до медика, в робочий час, з направленням, — обурюється пані Тетяна. — Черги не було, і в кабінеті, і в коридорі було пусто. Що робить цей горе-медик у медзакладі? Він забув, що отримує зарплату з наших податків? Сьогодні, 26 квітня, я знову звернулася до свого лікаря в першу поліклініку, після рентгену мене направили на МРТ, ситуація серйозна. Попереду ще довге лікування, але щойно стану

«...лаборант не може пояснити, чому так вчинив. Він повністю бере вину на себе, зрозумів, що вчинив неправильно»

на ноги, я обов'язково займусь тим горе-медиком, який мене відфутболив. Такі люди не мають права одягати білий халат і працювати в лікарнях.

НЕ ПЕРША ПОДІБНА ІСТОРІЯ?

Після інциденту жінка пішла до реєстратури. Поцікавилася прізвищем медика, який їй відмовив. Медсестра за стійкою мовчала. Випадково зайшла інша лікарка, Тетяна у неї запитала прізвище медика.

— Через біль я тоді не дуже добре розуміла, що коїться, могла і не дочути, але нібито його прізвище Беднерівський, — каже Тетяна Запаранюк. — Дуже «веселий» у нього підхід до своєї роботи — я не буду цього робити і все. Це хамська і сволочна історія. І, як ми зрозуміли після

написання посту у Фейсбук, це не перша подібна історія з цим же медиком. То чому він досі працює у закладі?

Під постом у Фейсбук — сотня коментарів. Причому думки тернополян, щодо «потрібності» районного закладу на території обласного центру, якщо в послугах відмовляють городянам, кардинально розділились. А чимало коментаторів вбачають в інциденті провокацію та навіть політичний шлейф. Автора посту ще й пробували звинуватити у «роботі на Надала». Адже сама лікарня не так давно довгенько перебувала в епіцентрі скандалу, зокрема, і з приводу того, кому належати — району чи Тернополю.

«Ух, як роздули... Ця лікарня вже як кістка у горлі, — пише Світлана Бетлей. — Серце болить, що там можуть лікуватись люди навколишніх громад, що там є

класні спеціалісти, які прекрасно лікують. А щодо інциденту, думаю, не обійшлося без піару. Скільки звертались, нам ніколи не показали на двері, а завжди дали поради щодо лікування. Гра на публіку, підігріта посвідченням. Напевне, якби звернулася бабця і їй відмовили — ніхто б навіть не згадав. А тут сенсація. Вина все ж лікаря, а не лікарні в цілому».

Ольга Білоус переконана, що питання, чи потрібна лікарня місту, недоречне.

«Лікарня місту ніколи не належала і будувалася не за рахунок місцевих бюджетів, — пише пані Ольга. — Окрім того, немає ніякої логіки відмовляти людині з направленням. Адже гроші йдуть за пацієнтом і, відповідно, лікарня отримала б за це оплату. Дуже підозріло влучний випадок в теперішній ситуації».

«Сталось так, як сталось...». Як коментують у лікарні

В управлінні охорони здоров'я обласної адміністрації поки відповіді щодо інциденту не надали.

Ми також цікавилися, чи мають право відмовити пацієнту в обслуговуванні, кому саме і в яких випадках? Щойно нам нададуть відповідь, опублікуємо її.

А от у райлікарні інцидент прокоментували. Очільник медзакладу повідомив, що відмовив волонтерці не лікар, а лаборант. Відомо, що у медзакладі він працює понад 10 років. — Сталось так, як сталось — лаборант не може пояснити, чому так вчинив, — прокоментував інцидент очільник районної лікарні Володимир Лісовський. — Зранку 26 квітня ми за участі в.о. мед директора, завідувача поліклініки, зав рентгенкабінету та медпрацівника, який припустився помилки, провели службове розслідування і з'ясува-

ли обставини. Він (лаборант — прим. авт.) повністю бере вину на себе, зрозумів, що вчинив неправильно. І вже отримав догану. Будь-якого пацієнта, який має електронне направлення від сімейного лікаря чи профільного спеціаліста, мали обслужити у лікарні. Така система діє від квітня 2020 р. та підкріплена законодавчо. Не могли відмовити й пацієнтам без направлення, які мали намір отримати меддопомогу чи пройти обстеження у райлікарні. Щоправда, платно, офіційно у касу лікарні. І за умови, якщо у закладі є для цього потрібна апаратура, а лікарня має право надавати певний вид послуг. Наш медпрацівник допустив грубе порушення чинного законодавства, від імені адміністрації та всіх працівників, від нього також прошу вибачення у пацієнтки, — каже пан Лісовський.

РЕКЛАМА

Вже другий рік поспіль у нас особливий Великдень. На жаль, ми не зможемо сповна насолодитися радістю спілкуванням зі своїми родичами, через карантинні обмеження. Втім воскреслий Христос проходить крізь зачинені двері в оселю кожного, хто вірить благословляє та огортає своєю любов'ю наші серця. Хочу привітати всіх зі світлим святом Воскресіння Господнього. Нехай у ваших родинах панує тепло та затишок, а вашу оселю оминають негаразди. Вірю, що це свято стане для кожного початком нового життя! Зичу здоров'я кожному з вас, благодаті й світлої Великодньої радості, здійснення найзаповітніших мрій!

З повагою — начальник Управління Держпраці у Тернопільській області Віталій Маринівський

ЩО БУДЕ НА ТАРІЛЦІ ШКОЛЯРІВ

Аналізуємо ■ У березні цього року Кабмін України затвердив постанову про зміни в харчуванні школярів. Відповідно до документа, з меню виключать усе шкідливе, а дітям обіцяють лише корисну (смачну?) їжу. Але як це втілити на практиці, особливо в період карантину?

ОЛЬГА ТУРЧАК, 097-16-141-50,
OLIATUR9@GMAIL.COM

У новому шкільному меню є, наприклад, мінестроне, курячі нагетси, паста карбонара, корисні бургери, чай масала, болоньєзе, кетчуп власного виробництва... Іноземні назви страв у Міністерстві освіти називають своєрідною грою, завдяки якій діти будуть із цікавістю куштувати нові продукти, знайомитися з кухнями різних країн.

І у Тернополі є вже заклади, які запровадили деякі елементи нового меню. Але про це пізніше. Спочатку розберемось у законодавстві. Коли ж побачимо реальні зміни?

ЇЖА ПО-НОВОМУ З 1 ВЕРЕСНЯ 2021-ГО?

У постанові йдеться, що міністерствам, іншим центральним органам виконавчої влади в шести-місячний термін треба привести власні нормативно-правові акти у відповідність із цією постановою. То що це означає?

Як пояснила юристка Марія Бочан, ще зарано говорити про фактичні зміни. Наразі йдеться лише про юридичні.

— Наприклад, у кожного міністерства, відомства тощо є чинні акти, які регулюють питання харчування дітей. Є діючі норми та стандарти, зокрема, якщо ми говоримо про харчування у закладах освіти та дитячих закла-

дах оздоровлення та відпочинку. Тобто, ці органи мають, зважаючи на постанову Кабміну, змінити свої старі акти, або ж повністю їх переробити відповідно до нової постанови. Тобто врахувати нові норми і їм слідувати (це означає привести у відповідність). На це їм дають 6 місяців, починаючи з 24 березня, — каже вона.

Тож за фактом до вересня можуть лишень займатися документальною. Крім того, не можна виключати факту пандемії. Бо ж, знаємо, тепер це «причина» багатьох нереалізованих проєктів.

Чинні вимоги схожі до нових норм, затверджених Постановою. Тільки питання: чи у всіх ідальнях їх дотримуються? Воно, швидше, риторичне.

ЧИ ЗАДОВОЛЕНІ БАТЬКИ

У різних групах у соцмережах та на власній сторінці у Фейсбук редакція «RIA плюс» розмістила опитування, яких змін у харчуванні для дітей хочуть батьки і як оцінюють «картину» у шкільних ідальнях зараз? Ось як вони це коментують.

«Харчування дуже далеке від корисного... Їжа низької якості. Немає можливості купити щось корисне на перекус, лише хімічні солодощі, фрукти відсутні. Своєї дитині віднедавна заборонила їсти, даю ланч з собою», — пише тернополянка Ірина.

Скаржаться батьки і на те, що

діти можуть придбати чіпси, сухарики, паніні та інше.

«Старші діти не встигають купити собі обід, тому що велика черга за цукерками, паніні, чіпсами. Обіди жажливі, за 25 гривень, розумію, що це не кафе, сама працяю у школі, але 22 школа — це жах. Невже кухарі не мають своїх дітей, щоб так ганебно і бездарно готувати», — пише Тетяна.

ЩО Ж ТЕПЕР ЇСТИМУТЬ ДІТИ

У додатках до Постанови йдеться про те, що у школах складатимуть орієнтовне чотиририжневе сезонне меню. І при тому мають врахувати калорійність окремих прийомів їжі, мінімальні вимоги до режиму (кратності) приймання їжі овочів, фруктів, м'яса, риби, яєць, горіхів, бобових та інших продуктів.

«Раніше ж отримували чимало скарг від батьків. Тому взяли за реформування. Змінили і підприємця, який надає послуги»

Цікаво, що Кабмін вирішив: готові страви повинні містити обмежену кількість солі, цукру та жиру відповідно до встановлених МОЗ вимог щодо організації харчування в школах. Овочі, фрукти та ягоди повинні бути представлені у максимальному розмаїтті, різних формах, у складі готових страв.

У різні сезони можуть пропонуватися свіжі, заморожені, сушені та квашені овочі, фрукти та ягоди з дозволом МОЗ вмістом солі, цукру та жиру. Крім того, готуватимуть побільше каш, а хлібобулочні вироби мають бути з цілюзерновою борошною, з додаванням висівко, насіння. М'ясні страви мають частіше комбінувати з овочевими гарнірами та/або салатами.

питання організації харчування дітей з особливими потребами.

Окрім того, деяким школярам дадуть можливість харчуватися за іншим меню, якщо доведуть, що стан здоров'я цього потребує.

«За наявності меддовідки, виданої сімейним лікарем чи педіатром, що засвідчує особливі дієтичні потреби дітей із встановленим діагнозом, для таких категорій дітей повинно бути організоване харчування відповідно до рекомендацій, наданих сімейним лікарем чи педіатром у довідці, щодо обмеження/виключення відповідних продуктів, напоїв та страв та їх заміни аналогічними за енергетичною та поживною цінністю харчовими продуктами», — йдеться у додатку до Постанови.

Школярам обіцяють більше овочів, менше цукру і солі, але чи до вподоби така їжа дітям?

У ТЕРНОПОЛІ ВЖЕ Є ЗМІНИ

Поки всі тернопільські школи, а разом із ними і батьки школярів, чекають введення нової системи харчування, у деяких освітніх закладах вже ввели деякі зміни. А продаж шкідливих перекусів вже давно заборонили у освітніх закладах міста. Про це говорить і начальниця міського управління освіти Ольга Похиліяк.

Головна освітянка міста додає, що у деяких закладах уже запроваджують елементи меню Клопотенка, про яке ми розповідали вище.

— У деяких школах вводять елементи методики цього харчування. Не усі страви підходять дітям, але керівники закладів та підприємці радяться з самими дітьми, з батьками, — говорить вона.

Щодо продажу заборонених продуктів, то Ольга Похиліяк переконує, що бути такого не може, а якщо все ж скарги є — просить звертатися в управління освіти чи Держпродспоживслужбу. До слова, з 27 квітня управління освіти розпочало перевіряти ідальні на предмет дотримання норм.

ГОДУЮТЬ «ЗА НОВИМИ СТАНДАРТАМИ»

Нам також вдалося поспілкуватися з кількома керівниками закладів, які вже запровадили ті зміни, які пропонує міністерство. Одним з перших за реформування харчування школярів взявся заклад ТВПУ ресторанного сервісу та торгівлі. Як розповідає його керівниця Марія Чашка, тут не лише по-новому годують учнів, а й навчають, як мають працювати кухарі в шкільних ідальнях.

— Ми виключили напівфабрикати, чіпси, сухарики, фабричні солодощі. У нас обов'язкові свіжі овочі, приготовані так, як діти люблять. Обов'язково перша страва. Також ми звертаємо увагу на подачу їжі, — каже директорка.

НАГЕТСИ, БОЛОНЬЄЗЕ, І БУРГЕРИ

Журналістка «RIA плюс» також побувала у третій школі та по-

бачила, що на тарілках у тернопільських школярів. Близько 10-ї години у ідальні снідали молодші дітлахи. Діти самі можуть обирати, що їстимуть із двох варіантів. Вчителі перед сніданком запитують малюків, що вони хочуть і передають інформацію на кухню.

— Найбільше я люблю їсти суп, бо це корисно і ще нагетси, — каже другокласник Артем.

Як розповідає директорка школи № 3 Руслана Петрокушин, зміни у ідальні відбулись минулого року. Раніше ж отримували чимало скарг від батьків, зокрема під час засідань Ради школи. Тому взяли за реформування. Змінили і підприємця, який надає послуги.

— Коли в Україні почав діяти проєкт Євгена Клопотенка «Cult Food», мама одного з наших учнів зареєструвалась туди та стала обласним координатором змін. Їх вирішила почати з нашої ідальні. Ми переглянули меню, за кошти з міського бюджету закупили обладнання та зробили ремонт. За збірником страв Клопотенка почали готувати чимало наїдків. Потім дивились, що більше люблять учні, а що їм не дуже подобається. Звернули увагу на продукти. Додали багато салатів. Тепер меню не обмежується макаронами та картоплею: ми включили булгур, який дуже полюбили діти, соус болоньєзе, суп мінестроне, інші страви. Вони поживні, корисні і красиві в подачі, — каже директорка.

ЯК В ІНШИХ ЗАКЛАДАХ

Як розповідає Ольга Похиліяк, у шкільних ідальнях вже почали модернізацію. Ремонт роблять і за кошти з міського бюджету, і за кошти підприємців, які здійснюють організацію харчування.

— Обладнання закупляли минулого року для восьми закладів за кошти співфінансування державного бюджету та міського, — каже вона.

Так, нові харчоблоки з'явилися у таких закладах: № 2, 5, 6, 8, 18, 21.

Чи зможе дитина замість супу купити снеки? Куди скаржитися

До 1 вересня тернопільські школи продовжують працювати відповідно до старого законодавства. До початку нового навчального року всім дали час підготуватись до змін. Що ж буде далі? Як пояснила головний спеціаліст відділу санепіднагляду та організації розслідування спалахів Управління держнагляду за дотриманням санітарного законодавства Головного управління Держпродспоживслужби в Тернопільській області Марія Дручовська, у новому регламенті визначено перелік продуктів харчування, які забороняється продавати у шкільних буфетах та шкільних автоматах (чіпси, сухарики, попкорн, ковбаси, сосиски, копчену і солону рибу, деякі солодощі та інше), а та-

кож заборонено продаж, зокрема, зернових продуктів, що містять понад 10 г цукру на 100 г готового продукту, продуктів, що містять понад 0,12 г солі, або еквівалентну кількість солі на 100 г готового продукту, синтетичні барвники, ароматизатори (крім ваніліну, етилваніліну та ванільного екстракту), підсолоджувачі, підсилювачі смаку та аромату, консерванти. Забороняється продаж продуктів із рослинними жирами, непастеризованих соків, кави та кавових напоїв, енергетичних напоїв тощо. Також встановлено групи харчових продуктів, які повинні бути в щоденному шкільному раціоні учнів (молочні продукти, злакові, овочі, фрукти та ягоди) та врегульовано

УМОВ НЕМАЄ, ВСЕ ДЛЯ ГАЛОЧКИ

Ми перевірили ■ Наскільки Тернопіль пристосований для велосипедистів і що робити тим, хто не має велосипеда, але бажає оцінити його переваги? Ми знайшли, де можна взяти двоколісник в оренду та запитали у місцевих, де його можна випробувати

ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ, 096-46-81-758,
FEDIR.VOSINSKYI@GMAIL.COM

Тернополянин Павло Попик полюбляє їздити на прогулянку на велосипеді, але каже, що в місті до велосипедистів не звикли ані автомобілісти, ані пішоходи. А спеціально облаштовані місця можна порахувати на пальцях руки.

— Я містом стараюся не дуже їздити, тому що нічого не продумано, а те, що є, мабуть, зроблене лише для галочки, або спонтанно, — каже чоловік. — Місто не дуже зручне, тому що велодоріжок практично немає, а проїжджа частина чи тротуари традиційно в ямах.

Велоінфраструктури не вистачає, зокрема і доріжок, що мали б з'єднувати житлові масиви. У парках є кілька велодоріжок, якими користуються пішоходи.

— Не вистачає велостоянок, прокатів велосипедів, — пояснює тернополянин.

НІ ІНФРАСТРУКТУРИ, НІ ПОВАГИ ДО ВЕЛОСИПЕДИСТІВ

Солідарні з чоловіком і читачі сайту 20minut.ua. Ми 20 квітня розмістили у соцмережах опитування, у якому запитали про зручність велоінфраструктури в Тернополі. Ось що відповіли місцеві.

«Інфраструктури фактично немає, а на тих доріжках, що є, неможливо їздити. Наприклад, дорогою на Дальній пляж. Там кожні 50 метрів треба зупини-

тися і злізти з велосипеда, щоб перевести його через бордюр», — написала Олена Чупровська.

«Велоінфраструктури немає, окрім вже добре стертої розмітки від «Надставної церкви» і до «Циганки»! — додає Назарій Хамуляк.

«У парках, що ближче до центру» ще де-не-де є шматки тої «інфраструктури», а на окраїнах міста нема, не було і вже не буде, через хаотичну ущільнюючу забудову будинками і торговими

«У парках ближче до центру ще є шматки тої «інфраструктури», а на окраїнах нема, не було і не буде через хаотичну ущільнюючу забудову»

центрами, — зазначає Ron Lov.

«Шматки розкиданих ділянок «велодоріжок» не є інфраструктурою. Ну і відношення пішоходів до вищесказаних «велотрас».

«Пішохід завжди правий», або «Я ж мама» з дитиною створюють «чудові» умови для велопогулянок», — написав Влад Коробко.

«Вона частково є тільки в парках, але там і так безпечно їздити. Це як робити процедуру проти облісіння, коли в пацієнта сильна кровотека», — додає Kostantin Kovalok.

ПЕРЕВІРИЛИ ВЕЛОДОРІЖКИ

Ми перевірили, у якому стані велодоріжки вздовж Ставу та

Тернополянин Павло Попик часто подорожує велосипедом

Біля Ставу доріжки для велосипедистів потребують оновлення розмітки

в парку «Топільче». Зауважимо, що навіть не у всіх парках вони є, не кажучи вже про велодоріжки на різних масивах міста.

Так, біля Ставу біла фарба, що розмежовує дорогу для пішоходів та велосипедистів, уже здирається. Ближче до Надставної церкви її стан ліпший. А от позначення у вигляді велосипеда на доріжках все ще мають добрий вигляд і зустрічаються через кожні 50 метрів.

У парку «Топільче» велодоріжки розмічені іншим кольором бруківки. Це зручно і більш помітно. Крім того, тут також намалювали знак велосипеда, аби пішоходи розуміли, для кого ця доріжка.

А от в парку «Здоров'я» ситуація гірша, адже розмітки на пішохідних зонах тут немає. Ділянка дороги виділена іншим кольором, але без жодної розмітки.

Та ви можете обрати і довший маршрут навіть за межами Тернополя.

ФОТО ФЕДІРА ВОСІНСЬКОГО

Варто ще встановити позначення, що вона призначена для велосипедистів. У парку «Здоров'я» її немає

Чи можна взяти в оренду велосипед

Оренда двоколісного на день становить 150 гривень

У 2019-му в місті обіцяли влаштувати велопрокат. «Близько півтори сотні велосипедів можна буде незабаром брати в оренду в Тернополі. Користуватись ними можна буде за системою bike sharing. Це коли береш транспорт в одній «точці», а залишаєш в іншій». Обіцяли, але проєкт досі не втілили в реальність.

Якщо у вас немає велосипеда, але ви дуже хочете покататися, ми дізналися про реальну оренду двоколісників. Обдзвонили 10 магазинів.

У Тернополі знайшли лише один пункт прокату велосипедів на проспекті Злуки, 33. Але і там поки не можуть задовольнити бажання усіх охочих. Адже велосипедів просто не вистачає.

Підприємець Віталій, який і є власником велопрокату, розповів, що має лише п'ять велосипедів.

— Раніше мав вісім, але в справному вигляді поки лише чотири. Один зараз

ремонтують. Перед початком сезону я всі відніс до майстра, або той оглянув та полагодив, якщо це потрібно, — каже підприємець.

Якщо бажаєте орендувати на годину-дві, варто попередньо це обговорити. Та найчастіше тернополяни беруть велосипеди саме на день. До того ж, як пояснив пан Віталій з власного досвіду, здавати велосипеди погодинно не вигідно.

— Розумієте, погодинно не вигідно здавати хоча б тому, що я маю небагато велосипедів. Здам три на годину, а до мене прийде чоловік, який хоче орендувати їх на день і забрати всі, — продовжує він.

Залежно від велосипеда, який ви обрали, потрібно буде залишити різну суму завдатку — тисячу чи дві тисячі гривень, які вам потім повернуть. Пан Віталій пояснює, це гарантія того, що людина поверне велосипед, а не візьме і зникне.

— Можна залишити якийсь документ, —

додає підприємець. — Але законом заборонено залишати паспорти, тому можна залишити студентський чи посвідчення водія або що. У мене поки крадіжок велосипедів не було, але в моїх знайомих, які раніше здавали велосипеди, такі випадки були.

Компенсація пошкоджень транспортного засобу, коли ви берете його в оренду, залежить від конкретних обставин.

— Я все розумію, можна пробити колесо, чи воно може просто спустити, це поломки, які не потребують фінансових вливань і відремонтувати їх неважко. Але якщо людина взяла велосипед, стрибала ним через бордюри і погнула колесо, чи щось відламала, потрібно компенсувати вартість ремонту, — каже співрозмовник.

Дитячих велосипедів в оренду немає, ті, що є, підійдуть як чоловікам, так і жінкам. Як зауважив журналіст «RIA плюс», усі вони середнього цінового класу.

СКЛАЛИ РЕЙТИНГ САДКІВ: ЧИ ВІЗЬМУТЬ УСІХ ДІТЕЙ У ТЕРНОПОЛІ

Діти ■ Про те, який дошкільний заклад має відвідувати малеча, батьки починають думати практично від її народження. У яких садках найбільші черги і чи приймуть усіх охочих у заклади з 1 вересня. Ми проаналізували ситуацію в місті

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIA.TUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Усю інформацію про черги в дошкільні заклади міста можна відстежити на порталі Дошкільна освіта м. Тернополя. Бо, перш ніж малюк піде в садок, усі батьки мають реєструвати його у цій системі. Відстежувати стан черги можна онлайн.

При формуванні черги в конкретний ДНЗ, номер в системі реєстрації виступає пріоритетним критерієм. Тож, у який садок черги найбільші, можемо відстежити. Хоча виключати факт того, що не всі батьки встигли подати заявки, не можна. До того ж, є представники пільгових категорій, яких можуть зараховувати в заклад за пріоритетом.

У таблицях ми розписали усі заявки батьків у кожен з 40-ка доступних для запису садків Тернополя. Подавати заявки на вступ у 2021 році можна у ясельні групи (діти віком 2 роки), молодші групи (діти віком 3 роки), середні групи (діти віком 4 роки) та старші групи (діти віком 5 років).

ЧИ МОЖЕ ДИТИНА ЗАЛИШИТИСЯ «ПОЗА ЧЕРГОЮ»

Номер загальної черги є унікальним та незмінним. Порядкова позиція може змінюватися лише внаслідок зміни анкетних даних інших дітей (у зв'язку зі зміною місця проживання або з інших причин). Наприклад, якщо дитина, яка зареєстрована у ДНЗ № 1 з номером у черзі 5, змінює анкетні дані і обирає ДНЗ № 2, то усі інші діти, чий номер загальної черги

більший ніж 5, зміщуються на одну позицію вниз. Про це йдеться на офіційному сайті управління освіти і науки.

Але тут є ще один момент. Якщо не маєте тернопільської реєстрації — ваша дитина не в пріоритеті. Особливо, якщо збираєтесь віддати її в ясельну групу.

«З садочка подзвонили і повідомили, що за списком ми близько і точно попадаємо, але потрібно мати тернопільську прописку, бо першочергово будуть брати діток з Тернополя. Так що є шанс не потрапити в садок», — пише в соцмережах Марта Заяць.

За даними реєстру, ситуація в дитсадках різна. У садках № 21, 31, 33 в ясельну групу записали понад 80 дітей

Про питання додаткової оплати батьками нетернопільських дітей в місті дискутують вже три роки, а батьки навіть судяться із владою. Але наразі ситуація неоднозначна. І до цієї теми ми повернемося згодом. Хоча, як раніше заявляла начальниця управління освіти і науки міської ради Ольга Похиліак, у садки приймають всіх, незалежно від реєстрації.

БУЛИ НА ПОЧАТКУ ЧЕРГИ, А ОПИНИЛИСЯ В КІНЦІ

— А наразі не всі батьки вважають, що черги в садок справедливі. Зареєстрували без проблем. Відстежуємо місце. Були 28 в списку.

НАЙБІЛЬШІ ЧЕРГИ У ДИТСАДКАХ ТЕРНОПОЛЯ

Кілька тижнів тому стали 37. Дзвонила директору закладу уточнити, скільки дітей будуть брати в цьому році і за яким принципом. Точної відповіді мені не дали. Сказали, нічого ще не знають. Але перші йдуть діти АТОвців, вдовців і т.д., — розповідає Христина Селіванова.

Дехто з батьків обурений тим, що в садки приймають не усіх дітей, віком до 3 років.

— Стояли в черзі у ясла під номером 5, але ось сюрприз — завідувачка ясельних груп у заклад, виявляється, не бере уже 3 рік. Але в електронній системі в чергу на ясла ставлять і по сьогоднішній день. Навіщо таке робити? А потім з'являються «молодші» групи, де діти різного віку — від 2 до 3—3,5 років. Перевела донечку в інший садок, — каже тернополянка Людмила Сенів.

СПОЧАТКУ МОЛОДШІ ГРУПИ, ПОТІМ ЯСЕЛЬНІ

Як розповідали раніше в управлінні освіти і науки, відповідно до законодавчих норм, спочатку беруть діток, яким виповнилося 3 роки.

— Відповідно до черги, у дошкільних закладах освіти формуються групи, — сказала заступник начальника міського управління освіти Олена Пельвецька. — Кількість вихованців, яких можуть взяти в заклад — різна. Точну інформацію може надати завідувач. Вони знають, скільки груп формується в закладі. Спочатку набирають дітей, яким вже є три роки, бо батьки виходять із декретної відпустки, якщо залишились місця, набирають ясельні групи.

Якщо дітей так багато, що усі можливі групи заповнені, то в управлінні пропонують два варіанти: чекати наступного року або шукати інший садок.

«У випадку відсутності вільних місць в обраному закладі дошкільної освіти заявнику може бути запропонована можливість бути зарахованим до іншого садка», — пишуть на сайті «Дошкільна освіта» управління освіти і науки ТМР.

ДЕ НАЙБІЛЬШЕ ЗАЯВОК

Якщо проаналізувати дані з реєстру, то у кількох садках картина значно відрізняється від інших. До прикладу, у садках № 21, 31, 33 в ясельну групу записали понад 80 дітей. У садки № 37, 32 та початкову школу № 5 — понад 70.

Серед дітей, яким вже виповнилось 3 роки і які планують йти

в молодші групи, батьки віддали перевагу садкам № 12, 21, 31.

Чи впораються самі дошкільні установи з таким напливом малюків, запитуємо у їх керівників.

ДНЗ № 21, керівник Тетяна Міхалків:

— Дітей ми приймаємо, відповідно до черги. Усіх малюків 3-річного віку повинні забрати, — каже завідувачка. — У нас цього року випускається 3 групи. Черги наразі ще не формуються. Скільки дітей мають поступити в садок, вирішує управління освіти.

ДНЗ № 33, керівник Анастасія Хомич:

— У нашому садку цього року випускається 4 групи. Ми приймаємо усіх дітей в молодші групи і дві — в ясельні. Інших доберемо через рік або ж батьки можуть віддати їх у інші садки. У молодші групи відмови не буде, — говорить керівниця садка.

ДНЗ № 31, Наталія Ширент:

— Цього року у нашому садку буде набір у дві ясельні групи та одну молодшу. У дві молодші групи буде донабір. У нашому садку зараз 450 дітей. У травні ми випускаємо дітей, які планують йти у школи, а далі чекаємо на списки з управління. Сподіваюсь, зможемо забрати усіх дітей, хоча їх у групах, ймовірно, буде більше, ніж зазвичай, — каже пані Ширент.

Дітей в Тернополі поменшало

Цього року, як переконує начальниця управління освіти Тернопільської міської ради Ольга Похиліак, охочих потрапити у дошкільні установи поменшало. Тому проблем зі вступом в садки не повинно бути.

— Якщо минулого року було 11 тисяч дітей в садках, то зараз буде приблизно 9 тисяч, — каже вона. — Як правило, групи формуються після того, як випускаються попередні у травні-червні. Тому що в деяких батьків може

виникнути бажання залишити дитину ще на рік у садочку. У зв'язку з тим, що на дві тисячі кількість дітей зменшилась, проблеми з цим не має бути взагалі. Те, що декому не вдалось потрапити в садок, стосувалось лише найбільш завантажених закладів. До прикладу, садок № 33 — у найбільш переповненому мікрорайоні. Але загалом ми забираємо усіх: і 2-річних, і 3-річних. Проблем із влаштуванням дитини в садок немає.

А ще в управлінні додають, що зараз батьки можуть віддати малюка в садок і посеред року. Основні черги починають формувати вже із початком літа, тож зволікати в управлінні не радять. Хоча й наголошують — зареєструвати дитину в садок можна й у червні, липні та навіть серпні. Крім того, у міській раді обіцяють, що невдовзі з'явиться новенький садочок на вулиці Паркова, але коли це буде — не повідомляють.

ПЕРЕВІРИЛИ, ЯК «ДОТРИМУЮТЬСЯ» КАРАНТИНУ В ТАКСІ ТЕРНОПОЛЯ

Карантин ■ В області продовжують діяти карантинні обмеження. А як щодо служб таксі? Чи дотримуються там вимог та як возять пасажирів — читайте про це в матеріалі

ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ, 096-46-81-758,
FEDIR.VOSINSKYI@GMAIL.COM

Журналіст «RIA плюс» скори- стався п'ятьма службами таксі Тернополя. Моделюємо ситуацію: чи зроблять зауваження пасажир-у, який «забув» одягнути маску. Чи самі водії таксі дотримуються правил? Чи є у них письмові ін- струкції, як повинні працювати в умовах карантину? Це ми і з'я- совували.

У ході нашого експерименту фіксували час і дату поїздки. Далі розповідь подаємо під пер- шою особою.

ТАКСІ «ТЕРНОПІЛЬ»

Викликаю машину о 17 години у п'ятницю, 16 квітня. За кіль- ка хвилин прибуває вишневий Nissan. Сідаю в авто, маску не одягнув. Таксист запитує, куди везти? Очікую на заува- ження про відсутність маски, але реакції жодної. До слова, водій був у масці, але закривала вона лише рот.

— 3 12 квітня в Тернополі по- силити карантин, а служб таксі це торкнулося? — пробує зав'язати розмову.

— Може, і торкнулося. Ви ма- єте бути в масці... — відповідає чоловік.

І це єдина вимога? Але після цих слів таксиста маску одягаю.

Водій розповів, що послугами таксі під час карантину більше людей користуватися не стали. Хоча відколи в Тернополі знову зросла кількість нових захворю- вань на COVID-19, все більше пасажирів одягають маску, сіда- ючи в автомобіль.

Та чи безпечні ці машини для пасажирів, адже ми не зна- ємо, чи здорових людей возили до нас? Тому цікавлюся в дис- петчера служби, яких карантин- них заходів повинні дотримуватися таксисти, щоб поїздка була безпечною.

— Для водіїв служби існують правила, яких вони зобов'язані дотримуватися. Зокрема, для них обов'язкова наявність маски, а пасажирів дозволено перевозити не більше трьох в одній маши- ні, — відповіла дівчина-диспетчер.

У пресслужбі таксі «Тернопіль» журналіста запевнили, що всі машини перед кожним виїздом на зміну дезінфікують, озонують та протирають.

— Окрім того, всім водіям ми роздаємо безкоштовно захисні маски. Якщо таксист бажає, він може пройти дезінфекцію автомо- біля двічі, тричі чи навіть більше разів на день, але машини без попередньої дезінфекції ми не ви- пускаємо на роботу, — пояснили в прес-службі. — Це загальна ін- струкція, видана міською радою, і ми її дотримуємося.

«ОПТИМАЛЬНЕ»

Викликаю машину о 17.20 у п'ятницю, 16 квітня. До мене передзвонили та повідомили, на яке авто варто чекати. По- мічаю потрібний мені бежевий Suzuki, однак на машині жодних позначок служби таксі.

Ніяких зауважень щодо відсут- ності маски таксист не висловив. Але сам був у масці, хоч закрива- ла вона також лише рот.

— А суворіші карантинні обме- ження в місті, що оце з 12 квіт- ня прийняли, якось торкнулися служб таксі? — цікавлюся.

Маска обов'язкова для водія та пасажирів. Перевезення — не більше трьох осіб та дезінфікування авто перед виїздом

— Та які обмеження, оце в масках пасажирів, щоб були. А їздити... Не знаю, ніби нічого не обмежували, — каже таксист.

Одягаю маску і цікавлюся, чи дезінфікують автомобілі, як це раніше робили, коли карантин лише розпочався.

— У нас не дезінфікували. Та що його дезінфікувати? Я сам його мию, протираю, — відпові- дає водій.

Також таксист розповів, відко- ли карантин розпочався, охочих поїхати на таксі більше не стало.

Пізніше телефоную у диспет- черську та цікавлюся, яких каран- тинних вимог вживають у таксі «Оптимальне». Диспетчер роз- повіла, що в таксі даної служби дозволено перевозити не більше трьох пасажирів. А водіїв зобов'я- зують носити маски.

— Щодо пасажирів, ми про- симо їх одягати маски. Та це їх вибір, чи перебувати в машині у масці, — пояснили в диспет- черській. — З водіями проводимо

Журналіст «RIA плюс» під видом пасажирів перевіряв, чи на практиці в таксі дотримуються карантинних правил. Фото ілюстративне

бесіди щодо дезінфікування свого автомобіля. Це загальна інструк- ція, з якою ознайомлені всі водії перед виїздом на роботу.

«ПІЛОТ»

Викликаю авто о 18.00 годи- ні, 16 квітня. За кілька хвилин прибуває червоний Lincoln. Знову жодної реакції від водія на відсут- ність у мене маски. Він і сам без маски та навіть не звертає уваги на те, чи вдягнув пасажир свою. Не дочекавшись жодного заува- ження, все-таки одягаю маску.

Дорогою таксист розповів, що машини дезінфікують перед ви- їздом, а водіям міряють темпе- ратуру.

Як і в попередніх службах, у диспетчерській пояснили, що карантину дотримуються, адже в таксі «Пілот» є правила. Зокре- ма, масковий режим обов'язковий для водія та пасажирів. Переве- зення останніх — не більше трьох осіб та дезінфікування автомобіля перед виїздом.

«ЕКО ТАКСІ»

Відносно нова служба таксі, що з'явилася у Тернополі. Ви- кликаю авто о 12 годині 17 квіт- ня. Прибуває Nissan вишневого кольору. Пасажиру без маски зауваження не роблять. Водій не звертає увагу, чи сів я у масці, але одягаю сам.

Таксист був у масці, але закри-

вала вона тільки рот.

— Чи дезінфікуємо авто?

— Ні, такого нема, — каже він.

Чоловік розповів, до того, як почав працювати в даній службі таксі, працював у іншій. Коли карантин тільки розпочався, там дійсно дезінфікували авто, але лише протягом тижня.

— Ми не перевозимо більше трьох пасажирів у одному авто, за винятком сім'ї, — розповіли в диспетчерській. — Вранці та ввечері, тобто кожні 12 годин, є дезінфекція авто. Водіям прова- дять загальний інструктаж, пись- мових інструкцій немає.

Але ж водій про дезінфек- цію нічого не чув... Хтось каже неправду?

«VIP НОВЕ ТАКСІ»

Викликаю авто о 14 годи- ні 19 квітня. Прибуває чорний Renault, і я сідаю в машину. Водій не зробив зауваження пасажир-у, щоб одягнув маску. Однак сам він її одягнув правильно.

— Це ж моя безпека також, — каже таксист. — У мене вдома двоє дітей, я не зацікавлений за- хворіти і принести додому хворобу. Ми дезінфікуємо автомобілі. Та я і сам два-три рази на день протираю в салоні, — додав так- сист.

Жінка в диспетчерській службі таксі розповіла, що кожне авто перед виїздом на зміну дезінфіку-

ють. Окрім того, у водіїв є засоби дезінфекції салону автомобіля з собою і вони протирають автівку вже будучи на зміні.

— Також у деяких автомобі- лях є захисне скло між водієм та пасажиром, аби зробити поїздку ще безпечнішою, — пояснила вона. — Окрім того, ми перевозимо не більше трьох пасажирів у одному авто. Як пасажирів, так і водіїв в машині повинні пере- бувати у масках.

КУДИ ЗВЕРТАТИСЯ, ЯКЩО ВІЯВИЛИ ПОРУШЕННЯ

Як ми переконалися, не у всіх службах таксі дотримуються тих карантинних вимог, про які го- ворять диспетчери. Деякі водії і взагалі перевозять пасажирів, перебуваючи без маски, або ж неправильно її одягають.

Нагадаємо, з 29 березня 2020 року в Тернополі діють ка- рантинні обмеження щодо пере- везення пасажирів у службах так- сі. Як йдеться на сайті міськради, перевезення необхідно здійснюва- ти в засобах індивідуального захи- сту та у кількості не більше трьох пасажирів або в межах однієї сім'ї з дітьми в легкових автомобілях.

Якщо ви бачите недотриман- ня карантинних вимог, можете звернутися до поліції за номе- ром 102, або ж повідомити про це анонімно, заповнивши спеці- альну форму.

Надійність та зручність: чому потрібно обирати перевірених постачальників газу

БЛОГ

ПРЕССЛУЖБА «ТВІЙ ГАЗЗБУТ»

3 1 серпня минулого року за-
працював ринок газу для українців. Тепер
жителі Тернопільщини можуть самостійно
обирати постачальника газу. Для зручності
споживачів процедуру переходу до нового
продавця газу максимально спрощено. І
що важливо — споживач може обрати
будь-яку газопостачальну компанію, навіть
з іншого регіону.

НОВІ ТРУБИ ПРОКЛАДАТИ НЕ ТРЕБА!

Перше питання, яке виникає у споживачів при думці змінити постачальника: «Хто прокладе мені нову трубу?». Це найбільш поширений міф, який стримує українців. Бо прокласти нові труби не потрібно!

Трубами опікуються оператори газорозподільчих мереж (оператори ГРМ) — облгази та міськгази. Вони відповідають за процес доставки газу до споживача. А постачальники — відповідають за те, щоб газ було закуплено і жоден клієнт не залишився без блакитного палива. Змінити оператора ГРМ не можна, а от постачальника газу — без проблем. Іншими словами: по одній трубі може надходити газ від різних постачальників.

І ще один важливий момент, змінити постачальника можуть не лише власники приватних будинків, а й споживачі, які проживають в багатоповерхівках. Сьо-

годні вже нікого не дивує, коли мешканці одного висотного будинку купують газ у кількох постачальників, які доставляють газ в квартиру по спільній трубі.

ЩО ВАЖЛИВО ЗНАТИ ПРО РИНОК ГАЗУ?

Відкриття ринку газу дало можливість вибору — вибору постачальника і вибору газового тарифу. Але не всі постачальники змогли витримати високу конкуренцію і пристосуватись до нових умов роботи.

На Тернопільщині стався якраз такий випадок — постачальник газу ДП «Кременецьке УПРГ» втратив свою ліцензію та усіх своїх клієнтів, оскільки не зміг стабільно постачати газ.

Щоб клієнти ДП «Кременецьке УПРГ» не залишилися без газу, їх автоматич-

но переключили на «Постачальника останньої надії» (ПОН). Це тимчасовий постачальник, обраний на три роки Урядом. Отримувати від нього газ можна не більше 60 днів. За цей час споживачеві необхідно обрати нового постачальника.

Отже, тепер всім колишнім клієнтам ДП «Кременецьке УПРГ» необхідно знайти нового надійного постачальника та укласти з ним договір.

НАДІЙНИЙ ПОСТАЧАЛЬНИК — ХТО ВІН?

При виборі постачальника радимо звернути увагу на такі критерії:

■ **Надійність** — тривалість роботи постачальника на ринку газу і наявність у нього ліцензії. Цю інформацію можна знайти на сайтах постачальників і на сайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (НКРЕКП).

■ **Сервіси** — умови обслуговування в офісах постачальника, зручність їх розташування, наявність зручних онлайн-інструментів, щоб оперативно вирішувати газові питання.

■ **Клієнтська база** — якщо постачальник продає газ великій кількості клієнтів, значить він закуповує блакитне паливо у великих обсягах. А отже ви не ризикуєте залишитися без газу.

Більшість великих постачальників газу

в Україні працюють під брендом «ТВІЙ ГАЗЗБУТ» і понад п'ять років безперебійно забезпечують ресурсом своїх клієнтів.

Для віддаленої роботи з рахунками ці постачальники пропонують онлайн-сервіси:

- Особистий кабінет на порталі 104.ua;
- мобільні додатки для iOS і Android;
- чат-боти 7104.ua в Viber і Telegram.

ЯК УКЛАСТИ ДОГОВІР З НОВИМ ПОСТАЧАЛЬНИКОМ?

Для укладення договору з новим постачальником споживачеві необхідні: паспорт, ІПН, ЄІС-код (свій код можна запитати у оператора ГРМ) і документ на право власності.

СТАТИ КЛІЄНТОМ ПРОСТО:

■ Залишіть заявку на сайті gaszbut.com.ua, заповнивши форму зворотного зв'язку.

■ З вами зв'яжеться менеджер, який розповість про умови роботи і складе заяву-приєднання.

■ Вам надішлють вже заповнену заяву-приєднання, яку необхідно буде підписати і відправити за зворотною адресою.

Після цього вам прийде повідомлення про зміну постачальника. Зазвичай це займає близько тижня.

З питань укладення договору на постачання газу телефонуйте: (067) 370-84-48 або (063) 772-53-23.

491776_INF

Щоб допомогти одужати Арсенчику Борису, проведуть благодійний вечір та аукціон

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

■ Маленький Арсенчик з міста Скалат має рідкісну генетичну хворобу — спінально-м'язову атрофію. Препарат для лікування хвороби коштує 2,3 мільйона доларів. Щоб зібрати кошти, волонтери організовують благодійний вечір, де проведуть аукціон.

До збору допомоги дитині долучилися чимало волонтерів, меценатів та просто небайдужих людей зі всієї країни. Однак сума на лікування чимала, тому благодійники організовують різні заходи та акції, щоб якомога більше людей дізналися про хворобу Арсенчика і проявили милосердя.

Хвороба Арсенчика повільно

прогресує. Щоб стримати її — проводять курси реабілітації.

— Надійка (мама) займається з Арсенком, щоб хвороба не прогресувала, — розповідає друг родини Борис Юлія Смоляк. — Малюку купили спеціальний ортопедичний корсет. Він проходить курс масажу, плаває.

На щастя, хвороба прогресує повільно.

— Хвороба повільно, але прогресує, — каже мама Арсенчика Надія Борис. — Ми робимо спеціальні масажі. Вони дають свій ефект. Він грається, ще може самостійно сидіти. Поки триває збір коштів — вирішуємо, де саме ми будемо проводити лікування. Треба встигнути зібрати кошти і ввести препарат якомога швидше.

Лікарі кажуть, що треба встигнути до 2 років. Зараз Арсенчику рік і чотири місяці. Тобто у нас є лише 6 місяців...

Батьки та близькі родини не опускають руки і вірять — разом з підтримкою небайдужих людей вдасться зібрати необхідну суму і Арсенко зможе почуватися здоровою дитиною.

Станом на 25 квітня вже вдалося зібрати 26873 123 грн. Це майже 42% від необхідної суми.

Щоб більше людей дізналися про проблему Арсенчика — вирішили провести благодійний вечір з аукціоном, куди запрошують політиків, підприємців, директорів тернопільських фірм, меценатів.

— Цей вечір ми організовуємо

за кошти меценатів, — розповідає Юлія Смоляк. — Нам надали різні цікаві лоти для розіграшу на аукціоні. Це картини, раритетні монети, газета зі згадкою про «Титанік», якій вже сто років, футболка від гурту «Океан Ельзи», м'ячі з підписами футбольних команд та багато іншого.

Захід відбудеться у приміщенні Garden Hall 6 травня о 18.00. Вхід за запрошеннями.

До заходу також долучаться музиканти. Окрім аукціону, у програмі виступлять: квартет «Акорд», «Тріода», Заслужена артистка України Оксана Пекун, фіналістка «Х-фактору» Ірина Борисюк, гурт Gunz Live Band, гурт «Ті, що падають вгору», танцювальний клуб «Альянс».

Ввести дороговартісний препарат потрібно, поки Арсенчику не виповниться 2 роки. На збір повної суми залишилися лише шість місяців

ДОВІДКА

Щодо питань запрошень чи допомоги в організації заходу звертайтеся за телефоном: +380966226047 — Юлія Смоляк, волонтер. Сторінка у Фейсбук: facebook.com/usmolyak Щоб допомогти малюку одужати — можна перерахувати кошти:
ПРИВАТ БАНК:
5168 7451 0437 7749 Борис Н. П. (мама)
UA80305299000002620689793370

5168 7451 0437 7756 Борис Ю. І. (тато)
UA063052990000026209897934503
MONOBANK:
4441 1144 2440 5288 Борис Н. П. (мама)
4441 1144 2440 5445 Борис Ю. І. (тато)
ОЩАДБАНК:
5167 8032 1842 1886 Борис Ю. І. (тато)
ДЛЯ ЖИТЕЛІВ ПОЛЬЩІ:
Oleksandr Shvedov

Bank Millenium
98 1160 2202 0000 0003 1463 8328
ДЛЯ ЖИТЕЛІВ ЄВРОПИ:
IBAN: PL98 1160 2202 0000 0003 1463 8328
Oleksandr Shvedov Kod SWIFT
Banku: BIGBPLPW
ДЛЯ ЖИТЕЛІВ АНГЛІЇ:
Barclays Bank
Nataliya Kryvoruchko

20-25-19
70424102
MONEYGRAM: Borys Yurii
(не забудьте сповістити код переказу)
PayPal.me/arsensma GoFundMe (Mykhailo Borys) — США
Facebook donate (Roksolana Lebid) — США
Betterplace.me (Nadiya Gasch) — Німеччина

ВІДВЕРТО ПРО ЖИТТЯ МОДЕЛІ

Інтерв'ю ■ З якими стереотипами доводиться боротися та чого вимагає професія моделі? Історією успіху в сфері моделінгу поділилася «Віце-міс Земля», тернополянка Юлія Мосейко. Зараз вона виконавчий директор конкурсу «Міс Тернопіль-2021»

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIA.TUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Тернополянка Юлія Мосейко (23 р.) має вже кілька років досвіду роботи в модельній сфері. Круті фотозйомки і обкладинки престижних глянцевого видань не забрали в дівчини найголовнішого: привітності та відкритості до спілкування.

Зараз Юлія Мосейко працює букером у київському модельному агентстві та сама бере участь у модельних зйомках. Освіту вона здобувала в Тернопільському національному технічному університеті за спеціальністю «Логістика і транспортні перевезення», «Публічне адміністрування і менеджмент». Але для заняття всього життя обрала те, що близько до душі. Бо переконує, що моделінг — це її стиль життя. Хоча і освіта, безумовно, знадобилася. На подіум вона мріяла вийти ще змалку, а у 18 підписала перший контракт з агентством.

— Ще під час підготовки до конкурсу «Міс Тернопіль-2019» я могла лише мріяти про те, що вийду на сцену і буду мати таку кар'єру. Але конкурс справді змінив моє життя, — каже вона.

— Коли розпочали кар'єру моделі? — Моделінгом я займаюся вже шість років. Чи то сьомий пішов вже (посміхається — прим. ред.) Почала цю справу ще у 18 років. Змалку мріяла бути моделлю. Індійське модельне агентство знайшло мене. Вони запропонували прийти на кастинг. Я поїхала у Львів, за результатом відбору

мені запропонували мій перший контракт.

— Ми спілкувалися з вами після того, як ви стали «Віце-міс Земля». Що змінилось після цього титулу?

— Це був перший крок, щоб переїхати у Київ. Тоді я зняла житло в столиці і з того часу вирішила, що житиму тут. Хоча насправді, до міста звикати важко, бо я дуже люблю ходити пішки, а в Києві це важко. Все ж Тернопіль я зовсім не покинула. Живу «на два міста», як то кажуть. Знімаюсь здебільшого для стокових сервісів та реклам. Бо тут все-таки більше можливостей для реалізації в модельній сфері.

— Ви працювали за кордоном. Як це було?

— На жаль, через карантин зараз працювати за кордоном нереально. Я з 17-ти років їжджу по світу. Як це було? Один день — зйомка в одному місті, наступного — в іншому.

— У вас напружений графік. Відчуваєте себе у своїй тарілці?

— Так, це важко фізично. Проте, у мене завжди був азарт до цієї справи, я отримую задоволення від того, що роблю. Як це відбувається? Модель підписує контракт з агентством, там їй знаходять контракт за кордоном. Далі відсилають її на кастинги, зйомки, дають можливість отримати роботу. Здебільшого, це зйомки для дизайнерів, сайтів з одягом, видань про моду.

Я вже звикла. Зйомки, дорога, знову зйомки. І між тим дистанційна робота букером в агентстві. Я вже сама представляю інтереси моделей, знаходжу для них контракти. Основний дохід в мене

саме із цієї роботи, а зйомки — це більше хобі.

— Не страшно було їхати в іншу країну працювати?

— Переживали батьки. Так, їм, звісно, страшно було дитину відпускати в іншу країну. Тим більше, до цього за кордоном я не була ніколи. Але я сама почала шукати через інтернет дівчат, які там були. Ми спілкувалися, і батьків також вдалось переконати.

— Чим захоплюєтесь?

— Вільного часу дуже мало. Раніше, до карантину, я часто подорожувала. Це пов'язано із роботою. Багато часу навчаюся. Змалку була активна у громадському житті. Допомогала організовувати конкурси краси в Тернополі. Я була однією з організаторів конкурсу «Міні-міс Тернопіль», зараз вже організовую конкурс серед дорослих учасниць.

«На ногах 12–18 годин. Це важко фізично. Якщо зйомка у весільній сукні — то на тобі буває до 20-ти кілограмів»

Відколи пам'ятаю себе, брала участь у різних проектах, була у різних громадських організаціях, волонтеркою на заходах. Також — в учнівській та студентській рада.

— Скільки найбільше часу ви проводили на зйомках?

— Зйомки тривають від 8 годин до 20-ти навіть. Моя найдовша зйомка була 27 годин. І в останню годину роботи ти маєш виглядати так само добре, як у першу.

— А часу на особисте вистачає?

— Часу на особисте дуже мало. Ці кастинги, переїзди. Не кожен може терпіти, чекати. Навіть не так, просто моделінг забирає весь час.

— Чи справді моделі завжди дотримуються суворих дієт?

— Не можу сказати, що повністю в чомусь себе обмежую. Якщо хочу з'їсти шматок торта, то я це роблю. Але, звісно, не щодня. Фігуру справді потрібно підтримувати. Бо

ФОТО: ОСОБИСТИЙ АРХІВ ЮЛІЇ МОСЕЙКО

Юлія Мосейко працює у модельній сфері з 16-ти років. Має досвід сотень фотосесій

якщо я програю в якомусь плані, то візьмуть на зйомки когось іншого з кращими параметрами. Це — моя робота.

— Як реагували на вашу професію у Тернополі. Що, до прикладу, сказала ваша бабуся?

— Насправді в Тернополі модельна сфера не дуже розвивається, немає такої кількості зйомок. Але людям потрібно розуміти, що це теж нелегка робота. 12–18 годин на ногах. І не завжди боса. Якщо зйомка у весільній сукні — то на тобі буває до 20-ти кілограмів. Люди, зазвичай, думають, що

це просто красива картинка, але це насправді стереотип.

Бабуся? Спочатку теж вона не розуміла, що це за робота. Але я багато їй розповідала, показувала фото зі зйомок, знімала відео. І тоді вона була простіше.

— Де бачите себе через п'ять років?

— Я розумію, що сфера моделінгу — швидкоплинна, тому хочу реалізувати себе трохи в іншому напрямку цієї роботи. У майбутньому, можливо, хотіла б відкрити свою модельну школу. Але загадувати наперед не варто.

РЕКЛАМА

Будівельна компанія "Добробуд" щиро вітає всіх тернополян із Великодніми святами!

Нехай світло Господнього Воскресіння принесе нам всім мир, спокій, благополуччя, а головне - здоров'я!

Хай це Світле свято очистить наші життя і душі від всіх негараздів, а стане початком нового і світлого життя!

вул. Тролейбусна, 11-д
www.dobrobudltd.com.ua

тел.: (0352) 43-43-48,
(067) 674-60-12

Будівельна компанія «Тернопіль Будконтроль» вітає усіх тернополян з Воскресінням Христовим!

Бажаємо щастя і любові кожній родині, міцного здоров'я, мудрості і непохитної віри та надії в перемогу добра! Щиро зичимо духовної благодаті, мирного неба над головою, щоб негаразди обходили Ваш дім стороною, а щастя й радість були Вашими вірними супутниками!

Христос воскрес! Воістину воскрес!

вул. Київська, 7Д,
тел. (067) 128-51-71
bud-control.te.ua

ЯКЩО РІДНИМ БРАКУЄ КИСНЮ

Ковід ■ Більшість хворих на коронавірус лікуються вдома. До лікарень госпіталізують лише важких пацієнтів, які потребують кисневої підтримки та повинні постійно перебувати під наглядом медиків. Чи можна купити або взяти в оренду у Тернополі кисневий концентратор для лікування ковіду вдома? Що про це думають медики? Тернополяни також діляться своїми історіями

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

У тернополянки Людмили виявили коронавірус. Вона одразу почала думати, чи не знадобиться киснева підтримка.

— У мене та чоловіка виявили коронавірус, — каже жінка. — Ми вже пенсіонери, тому було страшно, як протікатиме хвороба. Почали дізнаватися, чи не потрібен концентратор. Наша сімейна лікарка заспокоїла та пояснила, що потреби в кисневому концентраторі немає. Порадила купити пульсоксиметр, щоб стежити за рівнем кисню протягом доби. Якщо почне падати до 94 і нижче — повідомляти її. Нам пояснили, що якщо буде погіршення стану — необхідна госпіталізація, бо навіть якщо вдома буде концентратор — його буде недостатньо. На щастя, все обійшлося, і ми лікуємось вдома.

СКІЛЬКИ ХВОРИХ ПОТРЕБУЮТЬ КИСНЮ

Станом на 26 квітня у лікарнях Тернополя — 227 хворих

на COVID-19.

У лікарні швидкої допомоги перебуває 71 хворий на COVID-19. 31 хворий — на кисневій підтримці через маску. 24 — на кисневому концентраторі. 4 людини підключені до апарату ШВЛ.

У лікарні №2 — 68 хворих з COVID-19. 49 хворих — на кисневій підтримці через маску, 30 — на кисневому концентраторі. 2 пацієнти підключені до апарату ШВЛ.

У лікарні №3 — 81 хворий на коронавірус. 58 хворих — на кисневому концентраторі, 20 хворих — на кисневій підтримці через маску. 3 пацієнти підключені до апарату ШВЛ. 2 людини у лікарні з підозрою.

У міській дитячій лікарні — 7 хворих на COVID-19 (5 дітей, 2 дорослих). Серед них немає пацієнтів, які потребують кисневої терапії.

КОНЦЕНТРАТОРИ ПРОДАЮТЬ ТА ЗДАЮТЬ В ОРЕНДУ

Купити концентратор можна. Однак ціна на них висока. В інтернет-магазинах коливається

Концентратори відрізняються об'ємом кисню, який можуть виділити за хвилину

від 15 до 25 тисяч гривень. Усе залежить від виробника та потужності.

У «Епіцентрі» знайшли найдешевшу пропозицію за 9,5 тисячі гривень. Найдорожчий концентратор — майже за 33 тис. гривень.

У інтернет-магазині «Розетка» є концентратори, вартістю від 8,5 до 129 тисяч гривень. Середня ціна — 13-25 тисяч гривень.

Такі ж ціни і на платформі Prom. Є малопотужні бюджетні варіанти та концентратори за десятки тисяч гривень.

У Тернополі є пропозиції оренди. Ми знайшли оголошення від тернополян. Здають прилади подовго. Вартість — від 350 до 500 гривень за день. Якщо киснева підтримка потрібна впродовж кількох днів, то дешевше взяти його в оренду, аніж

купувати. В оголошеннях також вказують, що вам його можуть доставити додому.

Ми також дізналися, чи надають послугу оренди кисневих концентраторів у місцевих аптеках та магазинах медтехніки.

В аптеці № 78 кажуть, у продажу в них були кисневі концентратори, однак вони закінчилися. В оренду їх не надавали і не надають.

У мережі аптек «БАМ» кисневих концентраторів в оренду також не надають. Немає такої послуги і в аптеці «D.S.» та «Подорожник».

Однак в аптеці «3i» така можливість є. Попит на концентратори є. В деяких аптеках їх вже розібрали. Вартість оренди — 250 гривень за добу. Однак потрібно дати заставу.

— Ми ще маємо в наявності

кисневі концентратори. Об'єм — 10 л/х в., — розповіли в аптеці «3i» на вулиці Миру. — Забирати потрібно самостійно. Послуги доставки на дім, на жаль, не маємо. Але потрібно внести заставу — 55 тис. гривень. Після того, як ви його повертаєте — ми повертаємо ці кошти. Вартість оренди — 250 гривень за добу. Також треба докупити до нього маску — 35 гривень.

У магазинах медтехніки таку послугу також не надають. Концентратори можна придбати лише в деяких магазинах під замовлення.

У магазині медичних товарів на вулиці Романа Купчинського такої послуги немає. Немає концентраторів у магазині медтехніки на вулиці Січових Стрільців, Гуго Коллонтая та магазині медичних товарів «Доктор Хаус».

Кому потрібен концентратор та чи буде з нього толк

ВАДИМ ЄПУР, 068-066-80-96,
VADIMEV15@GMAIL.COM

■ Що кажуть про кисневий концентратор медики, запитуємо у експертів. Лікар-інфекціоніст Василь Копча, який безпосередньо працює з хворими на ковід, розповідає, що дійсно бувають пацієнти, яким після виписки з лікарні не завадило б ще побути на кисневій терапії.

— Безперечно, такі випадки є, але це не означає, що всім потрібен концентратор, — пояснює медик. — По-перше — це габаритний і дорогий прилад. Другий момент — ви не будете використовувати його регулярно. Також концентратор споживає багато електроенергії.

Також є чимало пацієнтів, яким не завадила б киснева підтримка, але вони не мають іншої потреби в госпіталізації, бо є значно тяжчі пацієнти. Тому якщо є можливість — концентратор можна взяти в оренду.

Однак якщо стан людини погіршується — лікуванням вдома

вже не обійтись, навіть якщо є концентратор. Його потужності вистачить на підтримку, для швидкого одужання в терапевтичних цілях. Але якщо сатурація крові нижча за норму — концентратора не вистачить. Якщо в людини сатурація опустилася до 92% при коронавірусній інфекції — необхідна госпіталізація.

— Всі концентратори є малопотужними, — пояснює Василь Копча. — Вони видобувають кисень з повітря. Залежно від потужності пристрою, рівень кисню, який він видобуває, різний. Але цього недостатньо, щоб підтримати достатню сатурацію, якщо у людини рівень кисню падає до 90 і нижче. Такі люди обов'язково потребують потужного потоку кисню, а це можливо забезпечити лише в умовах стаціонару. Тобто концентратор — це хороша річ, але малопотужна і не завжди в ньому є потреба.

Налаштувати концентратор зможе будь-яка людина, у цьому немає нічого складного, каже лікар. Тому

якщо має можливість встановити вдома кисневий концентратор, це цілком можна зробити.

Лікар сімейної медицини Михайло Данильчук додає — купувати кисневий концентратор про всякий випадок немає сенсу. Якщо людина має потребу в кисневій підтримці — її мають госпіталізувати.

— Коли людину вже виписують з лікарні, то вона повинна мати хорошу сатурацію. На мій практиці, всі мої пацієнти, які потребували кисневої терапії, після виписки з лікарні продовження цієї терапії не потребували. Але може бути всяке, і концентратор може знадобитися.

На практиці не завжди з такою технікою зможуть впоратися пацієнти. Краще, якщо виникає потреба у кисневій терапії, звертатися до лікаря і в жодному разі не займатися самолікуванням. Цим ви собі лише нашкодите. До того ж, не всі мають кошти, щоб купити чи орендувати концентратор.

— Звичайно, якщо є можливість у людини купити концентратор і потім його пожертвувати в лікарню, то це буде чудово, — каже лікар. — Дехто здає їх в оренду. Є попит, і з'являється пропозиція. Але я, як сімейний лікар, направив би пацієнта в стаціонар, а не радив би купувати чи орендувати концентратор. Адже справа не лише в кисні. Тут потрібен постійний нагляд, присутність медика та комплексна терапія.

А чи можна замість кисневого концентратора придбати кисневий балон чи невеликий аерозоль? З цим медики радять не гратися, адже це вже небезпечно для життя.

— Щодо кисневих балонів — це дуже небезпечно, — пояснює Михайло Данильчук. — Кисневі балони є вибухонебезпечними і тримати такий у себе вдома «про всякий випадок» не можна. Це дуже погана ідея мати такий балон де на балконі чи в кухні.

Маленькі балончики з киснем, які продають в аптеках, також

не допоможуть, оскільки його об'єму вистачить на кілька десятків подихів.

— Кисень є медичний і не медичний, — пояснює директор міської дитячої лікарні Андрій Артимович. — Медичний кисень, якщо говорити просто, — це повітряна суміш, у якій 99,9% кисню. Концентратори можуть дати найбільшу концентрацію кисню 92–93%. Тому їх, як правило, застосовують з терапевтичною метою. Централізована подача кисню (з балонів) потрібна в реанімаціях, для тяжкохворих, в операційних. Те, що ми можемо побачити в аптеках та в інтернеті — якісь незрозумілі балончики з киснем. Це абсолютно неефективна річ. Воно нічого і нікому не дасть, там жодної користі. По-перше — потрібно зважати не лише на кількість кисню, а і на швидкість його подачі, потрібен підбір до віку, до патологій. Цим займається лікар. Пересічна людина вдома ніколи цього не наладить.

РОЗПОЧИНАЛА СПРАВУ З РИНКУ, А ЗАРАЗ МАЄ ДВА РЕСТОРАНИ

Успіх ■ Один із її закладів в Тернополі став улюбленим місцем для багатьох. Двері іншого для гостей відкрили нещодавно — у непростий час карантину. Рестораторка Оксана Повх розповіла про власну справу, підприємництво в час пандемії та особливу любов до їжі

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIAUTUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

На інтерв'ю пані Оксана звужувалася довго. Розповідає, що не звикла хизуватися досягненнями і виступати «на публіку». Але під час розмови за чашкою кави, жінка проста та привітна. Інколи навіть дивно, що люди, які досягли в житті успіху, залишаються відкритими та світлими.

Бізнес пані Оксана розпочинала вдвох з чоловіком Олександром. В управлінні закладами і далі ділять на двох усі обов'язки. Подружжя каже, що звикло як в сімейному житті, так і на роботі знаходити компроміси, тому конфліктів успішно уникають.

Оксана Повх пригадує, що коли розпочинала власний бізнес, то не думала, що буде так важко, але всі труднощі можна пройти, коли ти живеш тим, що робиш. Зараз у них із чоловіком два заклади — «Хінкальня» та ресторан Navi.

РОЗПОЧИНАЛИ З РИНКУ

— Якщо говорити про початок, то доведеться пригадати 90-ті. Я вчилася в політехнічному інституті, була аспіранткою тоді. І за натурою — відмінниця. Можливо, тому і завжди максималістично підходжу до будь-якої зі справ. На той час вижити було непростим. Чоловік працював на ринку, а я вирішила йому допомагати. Спочатку ми працювали продавцями,

потім відкрили власну «точку». І тоді, мабуть, я не могла уявити, що матиму власний ресторан, — ділиться жінка. — Ми завжди любимо подорожувати Україною. І в цих подорожах часто зупинялися на заправках перекусити. Там були дуже смачні особливі булочки. А в Тернополі таких знайти було неможливо. Тоді ми з чоловіком спробували відкрити точку з їх продажу на ринку. Але людям вони «не зайшли».

Оксана Повх розповідає, що для випічки на ринку придбали дорогу італійську пічку, а коли «прогоріли», її було шкода найбільше. Бо вона припадала пилом у гаражі.

— І уявіть моє задоволення, коли ця пічка стала такою потрібною нам у своєму закладі. Щоправда, це сталося вже за кілька років. Все ж вона своє призначення виконала, — посміхається вона.

ЗАКЛАД ВІДКРИЛИ ЗА ФРАНШИЗОЮ

Перший заклад сім'я Повх відкрила в 2016-му році. Тоді теж час був непростий: війна в країні, криза. Але тернополяни ризикнули.

— Як я вже казала, ми любимо подорожувати. І звісно, під час тих подорожей смачно спробувати колоритну їжу. Пригадую, як ми поїхали на два дні до Львова. Там поряд з місцем, де зупинилися, був грузинський ресторанчик. Ми спробували, і настільки нам сподобалась ця їжа, що решту часу

там снідали, обідали і вечеряли. І я кажу до Саші: «Жаль, у Тернополі такого закладу немає», — розповідає жінка. — А далі ми такі розшукали власника. І вирішили, що заклад просто має бути в нашому місті. Все склалося: бо коли ми були в Грузії, теж страви цієї кухні нам смакували.

Жінка каже, що відкривати за франшизою простіше, оскільки центральний заклад дає усі «схеми» роботи та допомагає з запуском ресторану.

— Чому в ресторанному бізнесі складніше, ніж в торгівлі? Бо тут ти залежиш від людей з двох бо-

«Чому в ресторанному бізнесі складніше, ніж у торгівлі? Бо тут ти залежиш від людей з двох боків: гості та команда»

ків: гості та команда. Треба вміти знаходити спільну мову з тими і іншими. Команда — це душа закладу. І на щастя, мені завжди таланти зустрічати хороших людей, з якими разом творимо заклад, — розповідає вона.

ВІДКРИВАТИ РЕСТОРАН В КАРАНТИН БУЛО НЕПРОСТО

Другий заклад ми відкрили наприкінці січня 2021-го. Було складно, дещо ризиковано, бо карантин — це час нестабільності. Ми не знали, як буде завтра.

— Франчайзинг ставить певні обмеження. А я за час роботи назбирала чимало ідей. А там ми мусимо працювати за правилами мережі. Взагалі, є цікава історія того, як ми придумували назву. Ще в першому закладі почали готувати хачапурі дещо за іншим принципом. Сама форма випічки нагадувала човен. Ми сиділи і думали, як назвати цю вже нову

ФОТО: З ОСОБИСТОГО АРХІВУ ОКСАНИ ПОВХ

Одним із відомих закладів в місті жінка володіє вже чотири роки, іншому лише кілька місяців

страву. Пошукали, подумали і зішлись на тому, що оскільки човен в перекладі на грузинську «Наві», то і заклад варто назвати так. Потім подивилися, що і італійською човен буде називатись так само. Спочатку хотіли робити кухню, яка була б ближче до східної. Але пізніше вирішили, що зберемо тут страви із різних країн. А от назву, наш «човен» залишили, — ділиться Оксана Повх.

Гаслом ресторану обрали фразу: «Заклад, де тебе люблять», бо коли люди приходять на відпочинок, хочуть, аби про них турбувалися. Власниця каже, що перед відкриттям вирішили, що усі страви мають готувати лише з якісних продуктів.

— У жодному разі ми не будемо використовувати дешевші аналоги. Хочеться дати людям справді якісний продукт. Ми поїздили трохи за кордоном, скуштували там

і вирішили, що тернополяни теж варті найкращого. Звісно, на початку справи усі вкладення себе не окупувають. Тим більше, що ціни ми теж ставимо доступні, для того, щоб люди могли собі дозволити це замовити. Бо якщо ти поставиш «космічні» ціни, то продавати його не буде кому. Але потрібно розуміти, що не все нам дається одразу і в те, щоб отримати прибуток, спочатку треба вкласти, — каже Оксана Повх.

НА РОБОТІ БЕЗ ВИХІДНИХ І СВЯТ

Пані Оксана вирішила сама займатися фінансовими справами закладу. Зізнається, що це займає чимало часу, але так вона може бути спокійна за свою справу.

Про принципи успішного закладу жінка каже так: щоб заклад був успішний, треба, щоб все було чесно.

Бізнес пані Оксана розпочинала зі своїм чоловіком Олександром. Вони ведуть більшість справ удвох

РЕКЛАМА

Перевірені міні-трактори за доступними цінами

- БЕЗКОШТОВНА ДОСТАВКА по області
- ГАРАНТІЯ І СЕРВІС
- КРЕДИТ
- ОПЛАТА ПРИ ОТРИМАННІ

Деталі за телефонами

(067) 672-62-96

(063) 134-64-34

www.minitractor.automoto.ua

ЯК ГОТУВАТИСЯ ДО СПОВІДІ, ЩОБ ГРІХИ БУЛИ ПРОЩЕНІ

Традиції ■ До Великодня чи не кожен християнин приймає таїнства сповіді та причастя, хоча священники наполягають, що робити це потрібно частіше, ніж раз на рік. Але як правильно це зробити, щоб справді відчувати полегшення на душі, а не відбути сповідь для «галочки»

ОЛЬГА ТУРЧАК, OLIA.TUR9@GMAIL.COM,
097-161-41-50

Священники переконують, що сповідь — одна із Святих Тайн, у якій завдяки щирому покаянню на людину сходять велика Божа благодать і відпускаються гріхи.

Щоразу під час сповіді людина отримує відпущення гріхів, очищає себе, має можливість виправити свої помилки та направити життя у правильну сторону. Проте щоб сповідь принесла добрі плоди, важливо дотриматися певних умов.

Сповідатися один раз в рік мало

СВЯЩЕННИК ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
УКРАЇНИ О. ВОЛОДИМИР ЗУБІЛЕВИЧ

Отець Володимир розповідає, що сповідатися один раз в рік мало для того, аби відчувати себе повністю очищеним. Але саме в час Великодня посту люди мають звертати більше уваги на духовне життя, тому і приступають до цього Таїнства.

— У нашій українській церкві є така традиція, що більшість людей приходять до сповіді саме перед Великоднем для того, щоб очистити душі перед святом. І це не є погано. Хоча робити так треба частіше, ніж один раз у рік. Чому? Бо ми грішимо дуже багато. Кожен з нас за день чинить багато гріхів: думками, словами, ділами. І якщо всі ці гріхи накопичаться за рік, за коротку сповідь згадати не можемо, — каже отець Володимир.

Чи може до сповіді приступити

людина, яка кілька років з тих чи інших причин не сповідалася?

— У такому випадку людина не може вважати себе християнином, навіть якщо відвідує храм. Єднання з Христом відбувається саме через Святе Причастя. А Причастя не можливе без сповіді, — каже священник. — Хоча Церква — це любляча мати, яка приймає всіх, навіть тих, хто не сповідався кілька років. Зрештою, аспектів і причин може бути багато: хвороба, неможливість прийти до храму та інше.

ЯК ПІДГОТУВАТИСЯ ДО СПОВІДІ

За словами о. Володимира Зубілевича, підготовка до сповіді включає: піст тривалістю хоча б в кілька днів, молитву та роздумування над власними гріхами. Перед сповіддю варто відкрити перелік гріхів і записати свої.

Ті гріхи, які ви не озвучили, залишаються

СВЯЩЕННИК ТЕРНОПІЛЬСЬКОЇ ЄПАРХІЇ
УПЦ МП ОТЕЦЬ СТЕПАН БАЛАН

Священник Степан Балан говорить, що підготовка до сповіді передбачає те, що людина має більше часу приділити своєму духовному стану. Перед Причастям він радить побути на вечірньому Богослужінні, а вдома прочитати три канони: «Покаяння Ісусу Христу», «Покаяння до Матері Божої» та до «Ангела Хоронителя». Над молитвами треба роздумувати, а не читати їх поспіхом.

— Звісно, якщо людина тривалий час не була на сповіді, їй важко буде долучити усі гріхи. Але ті провини, які людина не озвучує, не будуть прощені. Вони і далі тяжитимуть. Деколи хтось соромиться чи свідомо не може назвати гріх — тоді це теж не буде прощено. Забув гріх сьогодні, через два тижні прига-

дав і варто знову йти до сповіді. Сповідь варто закінчувати словами: «Прости мене Господи за усі гріхи: ті, котрі, можливо, забула (забув)», — каже священник.

За словами отця Степана, священник не може не відпустити гріх, якщо людина щиро в ньому кається. Проте він може порекомендувати перший час не приступати до Причастя. Можливо, спочатку треба буде відбути покуту за гріхи.

■ Перша умова доброї сповіді, яку християнин має виконати перед сповіддю, — іспит сумління.

— Людина повинна зупинитися, запитати себе, які гріхи має, подумати, чим Бога образила, скільки разів, — розповідає о. Олег Харишин. — Повинна побачити те зло, яке зробила і яке віддалило її від Бога. Усвідомити свою гріховність, побачити гірку правду про себе.

■ Жаль за гріхи

Людина, яка усвідомила свої гріхи, повинна розбудити у своєму серці щирий жаль.

— Це є відчуття жалю, гіркоти, перепрошення, через те, що образив Бога, свого люблячого Батька

Умови доброї сповіді

та Спасителя, — каже о. Олег Харишин. — Бог для мене так багато робить, Він є моїм Отцем Небесним, я ж в житті своєму Його часто зраджую, відкидаю, не звертаю на Нього уваги.

■ Постановва виправитися

Здійснивши внутрішній акт жалю, людина повинна поставити собі мету виправитися. Власне, коли просиш пробачення і жалієш за гріхи, виникає бажання стати іншим, виправити своє життя, не повторювати зло, щоб не опинитися в гіршому становищі.

■ Сповідь. Визнання своїх гріхів перед Богом в присутності священника.

О. Олег Харишин радить перед сповіддю помолитися, попросити в Бога ласки для доброї сповіді. У сповіді людина визнає свої гріхи перед Ісусом Христом. Священник діє, як посередник, він є особою, яка, згідно з отриманою владою відпускати гріхи, допомагає людині звільнитися від них. Священник повинен дати науку чи пораду людині, як стати духовно зрілим, повернутися до Бога. Після цього священник дає покуту та відпускає гріхи людині, тобто дає розрешення.

■ Відбути покуту. Після сповіді потрібно виконати завдання, яке радить священник: це може бути молитва чи добре діло тощо.

— Якщо вдуматися, то ми грішимо за кожним з цих пунктів. Знаємо заповідь «Не вбий», то, може, справді фізично ми нікого не вбили, але є моральний тиск, пригнічення, образа. Це може стосуватися і власного тіла, коли не стежимо за своїм здоров'ям, — говорить отець. — Достатньо визнати для себе: «ображав інших», «зздрих», «бавав чужого». Це допоможе не розгубитися на сповіді.

Легковажна сповідь чинить шкоду душі

СВЯЩЕННИК УГКЦ О. ОЛЕГ ХАРИШИН

— Коли ми сповідаємось і ніби робимо звичайну чинність: щось сказав, щось мені сказали, відмовився і пішов геть, висновків не роблю, то ця сповідь користі не принесе. Слід також чітко усвідомити, що ми не йдемо до священника, а приступаємо до Сповіді, бо змучилися жити без Ісуса Христа. Мені бракує Бога, серце не має спокою, бо Його шукає. Можливо, від священника людина може щось затаїти, але від Бога — нічого не заховає, тому коли йде сповідатися, повинна перед Богом це робити: промовити слова покаяння, визнати гріхи у присутності священнослужителя і отримати прощення.

Священник говорить, що коли людина легковажить сповіддю, умісне не розповідає всі гріхи, — така сповідь вважається святотатською, вона спричиняє ще більшу шкоду душі людини. У такому випадку це може стати для християнина передумовою для ще більшого віддалення від Бога і в певній мірі до глибокого духовного занепаду.

— Краще почекати зі Сповіддю і не сповідатися, аж поки не будемо готові зробити це належним чином, у вірі до Бога, зі щирим серцем та глибоким покаянням, — каже священник. — Якщо християнин ставиться до сповіді відповідально, — це є запорукою духовного здоров'я людини: повертається духовна радість, наснага, бажання творити добро. Отець також радить, якщо людина не може запам'ятати всіх гріхів, які скоїла, може написати собі їх на папері. Як часто сповідатися і про які гріхи варто знати, Церква радить людям щонайменше раз в рік сповідатися. Добре, коли хоч раз у місяць приходити до сповіді. Особливо важливо прихо-

дити до сповіді під час постів, назначених Церквою (їх у році чотири: Різдвяний, Великий, Петрівка, Успенський). Крім цього, слід зрозуміти, що гріхів є дуже багато, їх пізнати нам помагає наше сумління, каже священник.

ЯК СПОВІДАТИСЯ ПІД ЧАС КАРАНТИНУ

Ще від початку пандемії Церква оголосила про те, що навіть незважаючи на карантинні обмеження, у сповіді не відмовлять охочим. Зараз віряни можуть приходити в церкви, дотримуючись обмежень, то карантин — не привід відкладати сповідь.

— Ми суворо дотримуємося карантинних приписів. Усі вірні мають приходити в масках, у чергах стояти на відстані, сповідатися також люди мають на відстані від священнослужителя, — каже священник Володимир Зубілевич.

Отець Олег Харишин додає, що сповіді зараз священники можуть проводити і на відкритому повітрі. І в цьому немає нічого поганого, адже Бог почує кожну щирю душу, навіть якщо доводиться проходити Таїнства в такий складний час.

СЕРЕДА, 28 квітня

UA: перший
06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05, 02.40, 03.15 Енеїда
06.30, 06.40, 06.50 М/ф
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.35, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05 Суспільна студія. Головне
09.30 Х/ф «Самсон і Даліла»
11.05 Солодка дача
11.25 Телепродаж
12.00, 13.10, 18.20 Суспільна студія
15.10, 21.35, 00.10, 05.45 Спорт
15.20 UA: Фольк
16.30 Т/с «Гордість»
17.25 Наші гроші
18.55, 22.00 Д/ф «Робота в дикій природі»
19.55 Д/ф «Боротьба за виживання»
21.55, 00.20, 05.55 Спорт. Аспект
23.00 Розважальна програма з Майклом Шуром
00.25, 02.35, 03.10, 05.05 Погода
00.30 Д/ф «Світ дикої природи»
01.00 Т/с «Віра»
04.10 Д/ф «Заміновані вірністю»

1+1
05.35 «Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 04.15 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей 2021»
11.20, 12.20, 14.15 «Одруження наосліп»
15.50 «Мисливці за нерухомістю»
17.10 Т/с «Навчи мене кохати»
18.30 «Вражачі історії ТСН»
20.45, 21.50 Т/с «Свати»
22.55, 23.55 Т/с «Кухня»
00.55 Х/ф «Сусіди 2»
02.35 Х/ф «ерінч — викрадач Різдва»

ІНТЕР
05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.00 «Позаочі»
12.25 Х/ф «Сіссі — молода імператриця»
14.35, 15.30 «Речдок»
16.25 «Речдок. Особливий випадок»
18.00, 19.00, 03.40 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 «Речдок. Випереджаючи час»
23.55 Т/с «Любов за законом»
01.35 Т/с «Гречанка»
04.55 «Телемагазин»

ICTV
04.10 Скарб нації
04.20 Еврика!
04.25 Служба розшуку дітей
04.30 Факти
04.50 Т/с «Таємні двері»
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогієм
10.10 Т/с «Смертельна зброя»
11.55, 13.15, 21.25 Т/с «Пес»
12.45, 15.45 Факти. День
13.30, 16.15, 22.40 Т/с «Розтин покаже»
17.05 Х/ф «Найманий вбивця»
18.45, 21.00 Факти. Вечір
20.15 Секретний фронт Прем'єра
01.20 Х/ф «Дедпул-2»
03.05 Я зняв!

СТБ
04.50 Т/с «Лист очікування»
07.00 Т/с «Комісар Рекс»
10.45 «Слідство ведуть екстра-сенси»
13.25, 14.50 Т/с «Сліпа»
14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-Новини»
15.45 Т/с «Слід»
18.00 «СуперМама»
19.00 «Мій секрет»
20.20, 22.45 Т/с «Папаньки»
23.05 Т/с «Доньки-матері»

НОВИЙ КАНАЛ
05.00 Абзац
06.00, 07.30 Kids» Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.35 Орел і Решка
08.30 Т/с «Надприродне»
11.10 Х/ф «Пікселі»
13.00 Екси
15.10 Хто зверху?
19.00, 20.00 Вар'яти
21.00 Х/ф «12 друзів Оушена»
23.40 Х/ф «Екстрасенси»
01.40 Т/с «Шлях чарівника»
02.30 Служба розшуку дітей
02.35 Зона ночі

TET
06.00 TET Мультиранок
08.15, 09.15, 11.45, 18.15, 19.15, 20.15 Одного разу під Полтавою
08.45, 11.15, 18.45, 20.45 Танька і Володька
09.45, 10.45, 19.45, 23.00, 00.00 Країна У
10.15, 23.30 Одного разу в Одесі
12.15 4 весілля
14.15, 01.30 Панянка-селянка
15.15 Зірки, чутки та галлівуд
16.15 Богиня шопінгу
21.15 М/ф «Льодовиковий період 2: Глобальне потепління»
01.00 Казки У Кіно
02.30 Щоденники Темного
04.00 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2
06.00 Х/ф «Тактическая сила»
07.45 Х/ф «Атлантический рубеж»
09.20 Х/ф «Атлантический рубеж: Воскрешение»
11.05 «Затерянный мир»
18.00 «Секретные материалы»
18.15, 01.55 «Спецкор»
18.50, 02.25 «Джедаи»
19.25 Т/с «Опер по вызову»
20.25 Т/с «Опер по вызову-5»
22.30, 00.05 Т/с «CSI: Место преступления»
02.55 «Видеобомба-2»
04.05 «Оружие 2016»
04.55 «Злоумышленники»
05.45 Телемагазини

ЧЕТВЕР, 29 квітня
UA: перший
06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05, 02.40, 03.15 Енеїда
06.30, 06.40, 06.50 М/ф
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.35, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05 Суспільна студія. Головне
09.30 Х/ф «Цар Соломон. Найму-дріший з-поміж мудрих»
11.05 Зроблено в Україні. Пасха
11.25 Телепродаж
12.00, 13.10, 18.20 Суспільна студія
15.10, 21.35, 00.10, 05.45 Спорт
15.20 UA: Фольк
16.30 Т/с «Гордість»
17.25 Розважальна програма з Майклом Шуром
18.55, 22.00 Д/ф «Робота в дикій природі»
19.55 Д/ф «Світ дикої природи»
21.55, 00.20, 05.55 Спорт. Аспект
22.20 Д/ф «Дикі зграї»
23.00 Схеми. Корупція в деталях
00.25, 02.35, 03.10, 05.05 Погода
00.30 Д/ф «Супер-чуття»
01.00 Т/с «Віра»
04.10 Д/ф «Одесити на Донбасі»

1+1
05.30 «Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 04.15 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей 2021»
11.20, 12.20, 14.15 «Одруження наосліп»
15.50 «Мисливці за нерухомістю»
17.10 Т/с «Навчи мене кохати»
18.30 «Вражачі історії ТСН»
20.35 «Чистопnews 2021»
20.40 Т/с «Свати»
21.45 «Право на владу 2021»
00.45 Х/ф «Телефонна будка»
02.15 Х/ф «Загублений світ»

ІНТЕР
05.25, 22.05 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.00 «Позаочі»
12.25 Х/ф «Ciccі: Важкі роки імператриці»
14.35, 15.35 «Речдок»
16.30 «Речдок. Особливий випадок»
18.00, 19.00, 03.45 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 «Речдок. Випереджаючи час»
23.55 Т/с «Любов за законом»
01.35 Т/с «Гречанка»
04.55 «Телемагазин»

ICTV
04.15 Скарб нації
04.25 Еврика!
04.30 Факти
04.50 Т/с «Таємні двері»
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогієм
10.10 Т/с «Смертельна зброя»
11.55, 13.15, 21.25 Т/с «Пес»
12.45, 15.45 Факти. День
13.30, 16.15, 22.40 Т/с «Розтин покаже»
16.25 Х/ф «Код доступа «Кейптаун»
18.45, 21.00 Факти. Вечір
20.15 Анти-зомбі Прем'єра
00.30 Х/ф «Людина з залізними кулаками»
02.05 Громадянська оборона
02.50 Я зняв!

СТБ
04.50 Т/с «Лист очікування»
07.00 Т/с «Комісар Рекс»
10.55 «Слідство ведуть екстра-сенси»
13.25, 14.50 Т/с «Сліпа»
14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-Новини»
15.45 Т/с «Слід»
18.05 «СуперМама»
19.05 «Як вийти заміж»
20.15, 22.45 Т/с «Папаньки»
23.00 Т/с «Доньки-матері»

НОВИЙ КАНАЛ
05.00 Абзац
06.00, 07.30 Kids» Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.35 Орел і Решка
08.30 Т/с «Надприродне»
10.50 Х/ф «Простачка»
12.50 Екси
15.10, 19.00 Хто зверху?
21.00 Х/ф «13 друзів Оушена»
23.40 Х/ф «Номіс»
01.30 Т/с «Шлях чарівника»
02.10 Вар'яти
02.55 Служба розшуку дітей
03.00 Зона ночі

TET
06.00 TET Мультиранок
08.15, 09.15, 11.45, 18.15, 19.15, 20.15 Одного разу під Полтавою
08.45, 11.15, 18.45, 20.45 Танька і Володька
09.45, 10.45, 19.45, 23.00, 00.00 Країна У
10.15, 23.30 Одного разу в Одесі
12.15 4 весілля
14.15, 01.30 Панянка-селянка
15.15 Зірки, чутки та галлівуд
16.15 Богиня шопінгу
21.15 М/ф «Льодовиковий період 3: Ера динозаврів»
01.00 Казки У Кіно
02.30 Щоденники Темного
04.00 Віталька
05.50 Корисні підказки

2+2
06.00 «Джедаи 2019»
06.20 Х/ф «Наследие»
08.20 Х/ф «Храм черепов»
10.15 Х/ф «Хрустальные черепа»
12.05 «Затерянный мир»
18.00 «Секретные материалы»
18.15, 02.00 «Спецкор»
18.50, 02.30 «Джедаи»
19.25 Т/с «Опер по вызову»
20.25 Т/с «Опер по вызову-5»
22.35, 00.10 Т/с «CSI: Место преступления»

03.00 «Видеобомба-2»
04.05 «Оружие 2016»
04.55 «Злоумышленники»
05.45 Телемагазини

П'ЯТНИЦЯ, 30 квітня
UA: перший
06.00 ГІМН УКРАЇНИ
06.05, 04.40 Енеїда
06.30, 06.40, 06.50 М/ф
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.35, 02.05, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05 Суспільна студія. Головне
09.30 Х/ф «Цар Соломон. Найму-дріший з-поміж мудрих»
11.05 Солодка дача
11.25 Телепродаж
12.00, 13.10, 18.20 Суспільна студія
15.10, 21.35, 00.10, 02.40, 05.45 Спорт
15.20 UA: Фольк
16.30 Т/с «Гордість»
17.25, 01.00 Перша шпальта
18.55 Д/ф «Робота в дикій природі»
19.30, 22.00 Д/ф «Дикі зграї»
19.55 Д/ф «Світ дикої природи»
21.55, 00.20, 02.50, 05.55 Спорт. Аспект
23.00 Д/ф «Боротьба за виживання»
00.25, 02.00, 02.55 Погода
00.30 Д/ф «Супер-чуття»
01.30 Схеми. Корупція в деталях
03.00 Суспільно-політичне ток-шоу «Зворотний відлік»

1+1
06.00 «Життя відомих людей»
06.30, 07.10, 08.10, 09.10 «Сніданок з 1+1»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 14.00, 16.45, 19.30, 04.15 ТСН
09.25, 10.20 «Життя відомих людей 2021»
11.20, 12.20, 14.15 «Одруження наосліп»
15.50 «Мисливці за нерухомістю»
17.10 Т/с «Навчи мене кохати»
18.30 «Вражачі історії ТСН»
20.10 «Чистопnews 2021»
20.15 «Ліга сміху 2021»
23.15 «Вечірній квартал 2021»
01.15 Х/ф «Черговий тато»
02.55 Х/ф «Куленепробивний»
04.55 «Світське життя. 2021»

ІНТЕР
05.25, 22.55 «Слідство вели... з Леонідом Каневським»
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 17.40 Новини
07.10, 08.10, 09.20 «Ранок з Інтером»
10.00 «Корисна програма»
11.00 «Позаочі»
12.25 Х/ф «Зорро»
14.45, 15.40, 00.40 «Речдок»
16.30 «Речдок. Особливий випадок»
18.00 Ток-шоу «Стосується кожного»
20.00 «Подорожці»
21.00 Х/ф «Татусі без шкідливих звичок»
02.25 «Чекай на мене. Україна»
03.35 «Орел і решка. Дива світу»
04.20 «М/ф»

ICTV
04.05 Скарб нації
04.10 Еврика!
04.20 Служба розшуку дітей
04.25, 01.05 Факти
04.45 Т/с «Таємні двері»
06.30 Ранок у великому місті
08.45 Факти. Ранок
09.15, 19.20 Надзвичайні новини з Костянтином Стогієм
10.10 Дизель-шоу
11.45, 13.15 Х/ф «Колонія»
12.45, 15.45 Факти. День
14.10, 16.15 Х/ф «Важка мішень»
16.35 Х/ф «Раптова смерть»
18.45 Факти. Вечір
20.05 Дизель-шоу 12+ Прем'єра
22.50 Скетч-шоу «На трьох»
23.50 Т/с «Вижити за будь-яку ціну-3»
01.30 Х/ф «Воскресіння»
03.20 Я зняв!

СТБ
05.15 Т/с «Коли ми вдома»
05.45 Х/ф «Після»
07.50, 19.00, 22.45 «Холостяк»
12.00 «Як вийти заміж»
13.10, 14.50, 18.05 Т/с «Сліпа»
14.30, 17.30, 22.00 «Вікна-Новини»
00.10 «Мій секрет»
01.25 «Детектор брехні»
02.30 Зона ночі
05.00 Абзац
06.00, 07.30 Kids» Time
06.05 М/с «Том і Джеррі»
07.30, 06.40, 06.50 М/ф
07.00, 08.00, 09.00, 13.00, 15.00, 18.00, 21.00, 23.35, 02.05, 05.10 Новини
07.05, 08.05, 09.05 Суспільна студія. Головне
09.30 Х/ф «Цар Соломон. Найму-дріший з-поміж мудрих»
1

ГОЛИ ТА ПРОВОКАЦІЇ З МАТЧУ «АГРОБІЗНЕС»—«ДИНАМО»

Футбол ■ Півфінальний матч між волочиським «Агробізнесом» та київським «Динамо» завершився розгромною перемогою останніх. Хоча стадіон мав бути заповнений не більше як на 25 відсотків, трибуни були переповнені. Не обійшлося і без провокацій від ультрас «Динамо» щодо їхнього ж головного тренера Мірчі Луческу

ФЕДІР ВОСІНСЬКИЙ, 096-46-81-758,
FEDIR.VOSINSKYI@GMAIL.COM

До охорони громадського порядку залучили 350 співробітників поліції та 40 військовослужбовців Нацгвардії, повідомили у поліції. Допомогали тернопільським правоохоронцям співробітники львівської поліції.

Ще в перші хвилини матчу стадіон імені Романа Шухевича був заповнений вболівальниками на 30–35 відсотків. Та потім буквально за десять хвилин натовп вболівальників заповнив його на 80–85 відсотків.

Подіюють, що тернополяни просто робили копії квитків, а ретельної перевірки на вході не було.

Команда з Волочиська тримала оборону аж до кінця першого тайму, а потім «посипалася». Результат на табло — 0:3 на користь киян.

Ультрас «Динамо» влаштували провокацію та створили тисняву. Вони вигуквали: «Луческу, іди геть!», «Суркіси — ганьба «Динамо». А також: «Міша Суркіс — владний під..с».

Луческу тактовно промовчав і фактично не звертав уваги на провокацію. Лиш на кілька хвилин він обернувся та відповів ультрас з характерним акцентом «Ві — не Дінамо, Ві — не Дінамо». Уся публіка підтримала тренера оплесками, вигукуючи: «Луческу». Правоохоронці пробували врегулювати конфлікт.

Півзахисник Богдан Леднєв — автор першого забитого м'яча у ворота «Агробізнесу», який поклав початок впевненій перемозі у півфіналі Кубка України

З представниками ультрас спробував поспілкуватися голкіпер Георгій Бушан.

— Тільки дураки не меняют своего мнения, — відповів їм Бушан.

На післяматчевій пресконференції Луческу пояснив свою позицію щодо ультрас.

Перемігши волочиський «Агробізнес» у Тернополі, київське «Динамо» стало першим фіналістом розіграшу Кубка України сезону 2020/21

— Это просто группа людей, которые хотят быть выше футболистов, выше команды. Хотя бы сняли свои маски... Вообще, для меня важнее, какую игру показывает моя команда, каких результатов достигает, чтобы «Динамо» вернулось на бывшие лидирующие позиции как на отечественной арене, так и в еврокубках, — зазначив тренер.

Вже 13 травня на міському стадіоні Тернополя пройде фінал Кубка України з футболу. Тріумфатор попереднього матчу у Файновому місті «Динамо» Київ зустріне з «Зорею» Луганськ.

Десять із сотні вболівальників о 15 годині уже чекала біля воріт стадіону

Маскового режиму дотримувалися 50 на 50

Не обійшлося і без провокацій від ультрас «Динамо» та тисняви біля центральної трибуни, що знаходиться одразу за лавкою запасних обох команд

РЕКЛАМА

Все для дому

Гарячі ціни тижня
(з 28.04.2021 по 04.05.2021)

ВІКНАР'ОФ
МАЙСТЕР ВІКОННОЇ СПРАВИ
ФІРМОВИЙ САЛОН

1300

1400

6-х камерний профіль

ВІКНА • ДВЕРІ • ЛОДЖІЇ • БАЛКОНИ

вул. Князя Острозького, 70,
тел.: (096) 487-87-87
www.viknaroff.te.ua

1 944 грн LWS 3 NEW

2 500 грн MegaLine 500

Гороскоп на травень

ОВЕН У стосунках ви можете досягти успіху: вам точно зізнаються в коханні. А якщо ви самотні, то цілком ймовірно, що саме в травні вам вдасться зустріти свою другу половинку. Варто більше часу приділяти догляду за собою і своїм тілом.

ТЕЛЕЦЬ Цілком можливі пристрасні й красиві романи: на роботі, на відпочинку або де завгодно. На роботі у вас цілком можливі дуже різкі повороти, які позначатимуться на фінансовій ситуації. Щоб фінанси не співали романси, постарайтеся витратитися по мінімуму.

БЛИЗНЮКИ Вільні Близнюки будуть стояти перед непростим вибором: залишитися холостими й насолоджуватися свободою, або ж заглибитися в стосунки. Зверніть увагу на нирки! Здайте потрібні аналізи й скоригуйте свій раціон так, щоб підтримати ці органи.

РАК На представників цього знаку зодіаку чекає цікавий місяць. У стосунках вас не так-то просто зловити в любовні тенета — ви занадто сором'язливі й занадто багато думаєте. Ракам дуже потрібно перевірити своє здоров'я. Цілком ймовірні проблеми з боку нервової системи.

ЛЕВ Цілком можлива позиція руки й серця! Але пам'ятайте, що щастя любить тишу. Хороший місяць для походу до косметолога, дерматолога. З роботою у вас повна гармонія: ви легко знайдете баланс між робочим і особистим.

ДІВА У взаємовідносинах у вас все буде не так просто. Перевірте себе на наявність подвійних стандартів, цілком можливо, що ви судите людей занадто строго. Приділіть увагу своєму здоров'ю.

ТЕРЕЗИ Ви легко зможете домогтися взаємних почуттів від свого коханого, ось тільки подумайте, чи потрібні вам стосунки на цьому етапі життя? Ймовірно, в травні вас здолає меланхолія. Постарайтеся не перенапружуватися, спробуйте ароматерапію.

СКОРПІОН Ви можете по вуха закохатися і потонути в нових стосунках. Сімейним же Скорпіонам варто спробувати щось новеньке зі своїм партнером. Постарайтеся весь місяць правильно харчуватися і не зловживати алкоголем.

СТРІЛЕЦЬ Більше відпочивайте, доведіть до розуму ваш тайм-менеджмент, інакше все може обернутися дуже сумно. На роботі двічі подумайте, перш ніж пропадати з ранку до ночі в офісі. Треба час від часу розслабитися.

КОЗЕРІГ Можливі кардинальні та позитивні зміни в житті. У цьому місяці ви можете зустріти кохання, про яке мріяли все життя. Стосовно здоров'я — робіть гімнастику, частіше приймайте гарячу ванну. На роботі не чекайте заохочення.

ВОДОЛІЙ Постарайтеся займатися своєю фізичною формою частіше, ніж зазвичай. В здоровому і сильному тілі — здоровий і сильний дух! Якщо ви втратили інтерес до своєї роботи, варто все ж повернути його або ж — пошукати щось новеньке.

РИБИ Проводьте одне з одним більше часу, проявляйте ініціативу і додайте «перчинки». Сприятливе в цьому місяці дотримання здорового способу життя. Якщо почнете бігати вранці, буде дуже здорово. У травні можлива нестача грошей, але це не привід брати кредити й тонути в боргах.

Погода у Тернополі

	gismeteo	sinoptik
ГІСМЕТЕО	СИНОПТИК	
СЕРЕДА, 28 КВІТНЯ	 -2°C +11°C	 0°C +10°C
ЧЕТВЕР, 29 КВІТНЯ	 +3°C +16°C	 +3°C +15°C
П'ЯТНИЦЯ, 30 КВІТНЯ	 +8°C +19°C	 +9°C +17°C
СУБОТА, 1 ТРАВНЯ	 +10°C +19°C	 +9°C +18°C
НЕДІЛЯ, 2 ТРАВНЯ	 +10°C +17°C	 +9°C +16°C
ПОНЕДІЛОК, 3 ТРАВНЯ	 +8°C +11°C	 +8°C +11°C
ВІВТОРОК, 4 ТРАВНЯ	 +8°C +13°C	 +1°C +11°C

АНЕКДОТИ

Вона просила обійняти її, щоб зігрітися. Але я був підступний! Я обіймав її, щоб зігрітися самому.

Намагався дізнатися таємницю свого прізвища, зараз хочу дізнатися таємницю зниклих грошей з рахунку мобільника.

На мос: «Ти відгодовуєш мене, як на забій!» з приводу спроби підкласти мені добавку, маман глибокодумно прорекла: «Зима близько».

Наш кіт поранив лапку і місяць ходив на трьох лапах, мама і тато приносили йому їсти прямо в ліжко, щоб він не напружувався. Коли я звозила його до ветеринара, виявилось, що він вже тижнів зо три симулює.

Мій дід у свої 90 років щоранку — і взимку, і влітку — в одних трусах виходив на пробіжку, а потім два відра холодної води на себе виливав, ми задовбулися його лікувати.

Настрій: трохи пригубити, а там як піде.

— Ось ви говорите, що мультики не впливають на життя? А багато хто до цього часу їдять бутерброд ковбасою вниз лише тому, що в мультику

один кіт сказав, що так смачніше...

Підлі супермаркети, спочатку вони запускають тебе зі словами «бери, що хочеш», а потім на касах за це вимагають грошей.

Коли маніяк вийшов на полювання, він передбачив, що у жертви в сумочці може бути газовий балончик, і надягнув окуляри. Але він не передбачив, що у жертви в сумочці може бути газовий ключик...

З бейсболу у нас чомусь прижилися тільки біти.

Племінник 4,5 роки: — Якби у мене була чарівна паличка, яка виконує три будь-яких бажання, то ось, що я б загадав: перше — щоб я був сильним-сильним. Друге — щоб у мене було багато хороших іграшок. А третє — щоб у мене цю паличку не вкрали.

Увага! Вчора з нашого зоопарку втекла черепаха. Прохання, хто знайшов, розвернути її на 180 градусів.

Судячи з написів в будинках «Кошеня, я тебе люблю», кошеня постійно кудись переїжджає.

З одного ракурсу

Як за 60 років змінилася Руська

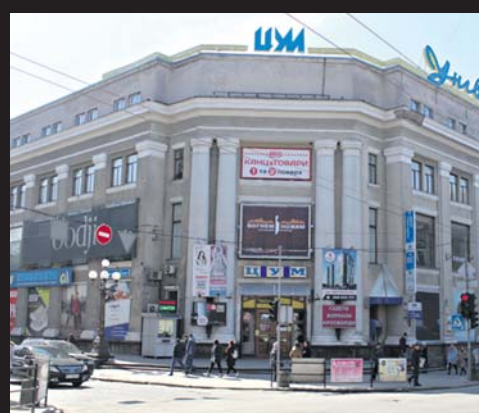
ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

БУЛО: На фото 60-х років – Тернопільський філіал Львівського ордена Леніна політехнічного інституту. На старому фото можна побачити книжковий кіоск

СТАЛО: Тепер біля університету продають не книги, а вуличну їжу та напої

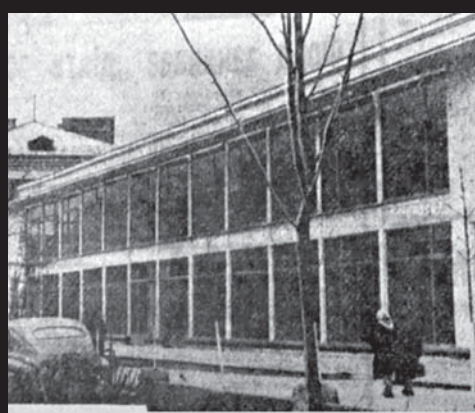
ЦЕНТРАЛЬНИЙ УНІВЕРМАГ

БУЛО: Будівництво універмагу закінчили у 1957 році. На його місці був Парафіяльний костел

СТАЛО: На фасаді ЦУМу тепер чимало реклами. Змінилась і рекламна конструкція на даху

ГАСТРОНОМ

БУЛО: Навпроти школи №6 був гастроном та популярне у місті кафе «Нептун». У 60-х, це був один з найпопулярніших закладів

СТАЛО: Приміщення довгий час було в занедбаному стані. Кафе зачинили. Тепер там проводять реконструкцію